

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватскохрватски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. — Огласи според тарифата. — Жиро-сметка кај Службата на општественото книговодство 60802-603-1125

Петок, 17 март 1978

БЕЛГРАД

БРОЈ 13

ГОД. XXXIV

Цена на овој број е 16 динари. — Претплата за 1978 година изнесува 550 динари. — Редакција: Улица Јована Ристика бр. 1. Пошт. фах 226. — Телефони: централа 650-155; Уредништво 651-885; Служба за претплата 651-732; Комерцијален сектор 651-671; Телекс 11756

216.

Врз основа на член 35 став 2 од Законот за девизното работење и кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77), а врз основа на согласноста од извршните совети на собранијата на републиките и од извршните совети на собранијата на автономните покраини, по прибавеното мислење од Интересната заедница на Југославија за економски односи со странство, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА КРИТЕРИУМИТЕ ЗА МЕРКИТЕ ШТО НАДЛЕЖНИОТ ОРГАН НА РЕПУБЛИКАТА, ОДНОСНО НА АВТОНОМНАТА ПОКРАИНА ГИ ПРЕЗЕМА АКО ДОЈДЕ ДО ОТСТАПУВАЊА ВО ИЗВРШУВАЊЕТО НА ПРОЕКЦИИТЕ НА ПЛАТНОБИЛАНСНИТЕ ПОЗИЦИИ НА РЕПУБЛИКИТЕ, ОДНОСНО НА АВТОНОМНИТЕ ПОКРАИНИ ВО ЕДИНСТВЕНАТА ПРОЕКЦИЈА ВО ПЛАТНИОТ БИЛАНС НА ЈУГОСЛАВИЈА ЗА 1978 ГОДИНА

1. При отстапувања во извршувањето на проекциите на платнобилансните позиции на републиките, односно на автономните покраини во Единствената проекција на платниот биланс на Југославија, надлежниот орган на републиката, односно на автономната покраина е должен да презема мерки врз основа на критериумите што се применуваат кога движењата на увозот и извозот на стоки на конвертибилниот подрачје се такви што предвиденото салдо во проекцијата на платнобилансните позиции на републиките, односно на автономните покраини да е влошено за повеќе од 5% во однос на салдото на тримесечната проекција на платнобилансната позиција на одделна република, односно автономна покраина, односно кумулативно за изминатиот период на тековната година.

2. Следењето на извршувањето на увозот и извозот на стоки во проекциите на платнобилансните позиции на републиките, односно на автономните покраини се врши според обемот, валутните подрачја, намената и динамиката на секој месец за изминатиот месец и за изминатиот период на тековната година на која се однесуваат проекциите на платнобилансните позиции, за да се утврдат евентуалните отстапувања.

Ако се утврди отстапување во глобалната вредност на извозот и увозот на стоки во смисла на точка 1 од оваа одлука, надлежниот орган на републиката, односно на автономната покраина е должен веднаш да преземе мерки во текот на наредното тримесечје да ги воспостави односите утврдени со проекцијата на платнобилансната позиција на републиката, односно на автономната покраина.

За преземените мерки во смисла на став 2 од оваа точка надлежниот орган на републиката, од-

носно на автономната покраина го известува Сојузниот извршен совет.

3. Ако се утврди дека во извршувањето на проекцијата на платнобилансната позиција на републиката или на автономната покраина дошло до отстапувања што довеле до подобрување на салдото на утврдената проекција, претежниот износ на тоа подобрување, т.е. 70% односната република или автономна покраина може да го користи за зголемување на плаќањата во однос на износите утврдени со проекцијата, додека другиот износ од 30% служи за намалување на дефицитот на платниот биланс на Југославија.

Правото на зголемување на обемот на девизите за увозот од став 1 на оваа точка не може да се користи, освен за увоз на основни сировини, репродукциони материјали и резервни делови за тековното одржување, пред истекот на третото тримесечје, под услов и оцената за четвртото тримесечје да е позитивна.

4. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 169

10 март 1978 година

Белград

Сојузен извршен совет

Претседател,

Веселин Гурановиќ, с.р.

217.

Врз основа на член 31 став 1 во врска со член 16 став 1 и член 27 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА МАКСИМАЛНИТЕ ЦЕНИ, ОДНОСНО ТАРИФНИТЕ СТАВОВИ ЗА ПРЕВОЗ НА СТОКИ НА ПРУГИТЕ НА ЈУГОСЛОВЕНСКИТЕ ЖЕЛЕЗНИЦИ

1. Организациите на здружен труд што превезуваат стоки на пругите на југословенските железници можат своите постојни цени, односно тарифни ставови за превоз на стоки да ги зголемат во просек до 8%, при задржување на постојните односи во тарифниот систем.

2. Цените, односно тарифните ставови согласно со точка 1 од оваа одлука, ќе се применуваат почнувајќи од 20 март 1978 година.

3. Организациите на здружен труд се должни да ги достават до Сојузниот завод за цени ценоничките, односно тарифите со цените формирани според одредбата на точка 1 од оваа одлука. Со-

жузниот завод за цени во рок од осум дена од денот на доставувањето на ценовниците, односно тарифите ќе утврди дали ценовниците, односно тарифите се во согласност со одредбите од оваа одлука. Новите цени, односно тарифни ставови од тие ценовници, односно тарифи нема да се применуваат додека претходно ценовниците, односно тарифите не ќе се усогласат со одредбите на оваа одлука.

4. Со денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за определување на максималните цени, односно тарифни ставови за превоз на стоки на пругите на југословенските железници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 17/77).

5. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 168

9 март 1978 година

Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
д-р Берислав Шефер, с. р.

218.

Врз основа на член 59 став 1, во врска со член 13 од Законот за внесувањето и растурањето на странските средства за масовно комуницирање и за странската информативна дејност во Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/74), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ЗАБРАНА НА ВНЕСУВАЊЕТО И РАСТУРАЊЕТО НА СПИСАНИЕТО „DOMENICA DEL CORRIERE“

Се забранува внесувањето и растурањето во Југославија на списанието „Domenica del Corriere“, број 44 од 3 ноември 1977 година, што излегува на италијански јазик во Милано, Италија.

Бр. 650-1-12/331

14 декември 1977 година

Белград

Заменик-сојузен секретар
за внатрешни работи,
Драшко Јуришиќ, с. р.

219.

Врз основа на член 59 став 1, во врска со член 13 од Законот за внесувањето и растурањето на странските средства за масовно комуницирање и за странската информативна дејност во Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/74), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ЗАБРАНА НА ВНЕСУВАЊЕТО И РАСТУРАЊЕТО НА СПИСАНИЕТО „ЕРОСА“

Се забранува внесувањето и растурањето во Југославија на списанието „Ероса“, број 1413 од 2

ноември 1977 година, што излегува на италијански јазик во Милано, Италија.

Бр. 650-1-12/328

14 декември 1977 година

Белград

Заменик-сојузен секретар
за внатрешни работи,
Драшко Јуришиќ, с. р.

220.

Врз основа на член 59 став 1, во врска со член 13 од Законот за внесувањето и растурањето на странските средства за масовно комуницирање и за странската информативна дејност во Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/74), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ЗАБРАНА НА ВНЕСУВАЊЕТО И РАСТУРАЊЕТО НА ВЕСНИКОТ „FRANKFURTER ALLGEMEINE ZEITUNG“

Се забранува внесувањето и растурањето во Југославија на весникот „Frankfurter Allgemeine Zeitung“, број 261 од 9 ноември 1977 година, што излегува на германски јазик во Франкфурт, Сојузна Република Германија.

Бр. 650-1-22/614

15 декември 1977 година

Белград

Заменик-сојузен секретар
за внатрешни работи,
Драшко Јуришиќ, с. р.

221.

Врз основа на член 59 став 1, во врска со член 13 од Законот за внесувањето и растурањето на странските средства за масовно комуницирање и за странската информативна дејност во Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/74), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА ЗАБРАНА НА ВНЕСУВАЊЕТО И РАСТУРАЊЕТО НА ВЕСНИКОТ „IL PICCOLO“

Се забранува внесувањето и растурањето во Југославија на весникот „Il Piccolo“, број 9462 од 3 ноември 1977 година, што излегува на италијански јазик во Трст, Италија.

Бр. 650-1-12/326

16 декември 1977 година

Белград

Заменик-сојузен секретар
за внатрешни работи,
Драшко Јуришиќ, с. р.

222.

Врз основа на член 59 став 1, во врска со член 13 од Законот за внесувањето и растурањето на странските средства за масовно комуницирање и за странската информативна дејност во Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/74), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ**ЗА ЗАБРАНА НА ВНЕСУВАЊЕТО И РАСТУРАЊЕТО НА ВЕСНИКОТ „NEUE ILLUSTRIERTE WOCHENSCHAU“**

Се забранува внесувањето и растурањето во Југославија на весникот „Neue illustrierte Wochenschau“, број 45 од 6 ноември 1977 година, што излегува на германски јазик во Виена, Австрија.

Бр 650-1-2/394

16 декември 1977 година

Белград

Заменик-сојузен секретар
за внатрешни работи,
Драшко Јуришиќ, с.р.

223.

Врз основа на член 59 став 1, во врска со член 13 од Законот за внесувањето и растурањето на странските средства за масовно комуницирање и за странската информативна дејност во Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 39/74), сојузниот секретар за внатрешни работи донесува

РЕШЕНИЕ**ЗА ЗАБРАНА НА ВНЕСУВАЊЕТО И РАСТУРАЊЕТО НА ВЕСНИКОТ „FINANCIAL TIMES“**

Се забранува внесувањето и растурањето во Југославија на весникот „Financial Times“ од 1

ноември 1977 година, што излегува на англиски јазик во Лондон, Велика Британија.

Бр. 650-1-32/366

17 декември 1977 година

Белград

Заменик-сојузен секретар
за внатрешни работи,
Драшко Јуришиќ, с.р.

224.

Врз основа на член 25 од Законот за здравствената исправност на животните намирници и на предметите од општа употреба („Службен лист на СФРЈ“, бр. 71/72 и 52/73), во согласност со сојузниот секретар за пазар и цени и со претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство, претседателот на Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита пропишува

ПРАВИЛНИК**ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНЕНИЈА НА ПРАВИЛНИКОТ ЗА МАКСИМАЛНО ДОЗВОЛЕНИТЕ КОЛИЧИНИ НА ПЕСТИЦИДИ ВО ЖИВОТНИТЕ НАМИРНИЦИ**

Член 1

Во Правилникот за максимално дозволените количини на пестициди во животните намирници („Службен лист на СФРЈ“, бр. 18/73, 19/75 и 17/76) во Табелата за максимално дозволените количини на пестициди во животните намирници, што е составен дел на тој правилник, под редниот број 40, во колона 4, зборовите: „0,1 жито“ се заменуваат со зборовите: „0,1 жито, 0,01 други производи од растително потекло“.

По редниот број 87 се додаваат единаесет нови редни броеви, кои гласат:

1	2	3	4
„ 88	ATRAZIN	2-hloro-6-etilamino-4-izopropilamino 1,4,5-triazin	0,1 овошје и зеленчук 0,5 пченка 0,02 месо, производи од месо (на содржина на маст) и јајца 0,03 млеко и производи од млеко (на содржина на маст)
89	OKSIDEMETON-METIL, вклучувајќи и demeton-metil		0,4 зеленчук 0,2 жита 0,2 комшир 0,05 други намирници
90	DIKVAT	0-10-dihidro-8a, 10a diazoniafe-nautren	0,1
91	DNOC	2-metil-4,6-dinitrofenol	0,05
92	НСВ	Heksahlorbenzol	0,01 жита 0,5 месо, производи од месо, млеко и производи од млеко (на содржина на маст) 0,005 производи од растително потекло

1	2	3	4
93	HLORDIMEFORM	NN-(4-hloro-O-tolil) -NN dimetil formamidin	0,01
94	KARBENDAZIM, вклучувајќи и метаболитите: metil fiofanat 12-amino-ben- zimidazol		0,1 зеленчук 3,0 грозје 7,0 цитруси 0,5 жита 0,2 банани (без лушпа) 0,1 шеќерна репа
95	LEPTOFOS	4-bromo-2,5-dihlorofenil metil fe- nilfosforodionat	0,1
96	OMETOAT, вклучувајќи и dimetoat	OO-dimetil S-metilkarbamoiime- til fosfonotioat	0,5
97	PENTAHLORFENOL		0,1
98	SIMAZIN	2-hlor-4,6-bisetilamino-1,3-5 tria- zin	0,5 пченка 0,05 други намирници

Член 2

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 7932
24 февруари 1978 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет за здравство
и социјална заштита,
Зора Томиќ, с.р.

225.

Врз основа на член 40 од Законот за мерните единици и мерилата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 13/76), директорот на Сојузниот завод за мери и скапоцени метали пропишува

П РА В И Л Н И К ЗА МЕТРОЛОШКИТЕ УСЛОВИ ЗА БИРЕТИ ОД СТАКЛО ЗА ТЕЧНОСТИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат метролошките услови што мораат да ги исполнуваат биретите од стакло за течности (во натамошниот текст: биретите).

Член 2

Називната зафатнина на биретите мора да биде: 1 — 2 — 5 — 10 — 25 — 50 — 100 cm³ (ml).

Биретите можат да бидат изработени со или без Шелбах (Schellbach) црта.

Биретите мораат да бидат баждарени на излив со вода на + 20°C.

Називната зафатнина на биретата се дефинира со зафатнината на вода на + 20°C кога биретата се празни при наполно отворена славина, почнувајќи од цртата што е означена со нула до крајот на скалата. Зафатнината на биретата која ѝ одговара на некоја обележана црта на скалата од биретата се дефинира со зафатнината на водата на + 20°C, кога биретата се празни при наполно отворена славина, почнувајќи од цртата што е означена со нула до таа означена црта. Водата се испушта сè додека менискусот не ќе се регулира на соодветната црта. Време-

то на чекање за слевање на водата што се задржува на сидовите од биретата не се зема предвид.

Член 3

Биретите се распоредуваат во две класи на точност и тоа во:

- 1) класата на точноста А — во која се распоредуваат биретите со повисоки точности и
- 2) класата на точност В — во која се распоредуваат биретите со пониска точност.

Член 4

Биретите мораат да бидат од прозирно стакло со соодветни хемиски и термички особини и да се без видливи грешки и без внатрешни напрегања.

Биретите мораат да им одговараат на барањата наведени во JUS B. E4.150 (хидролитска класа 1, 2 или 3) и JUS B.E2.095.

Член 5

Биретите се долги градуирани цевки што по целата своја должина мораат да имаат ист пречник и кои на својот долен крај се завршуваат со стаклена славина (во натамошниот текст: славината) и со ерв за истекување.

Дебелината на сидовите мора да биде што порамномерна.

Горниот раб од биретата треба да биде фино обработен и вертикален врз оската од биретата.

Член 6

Славините треба да бидат измазнети да можат лесно да се свртуваат и да немаат никакви поголе-

ми загуби на течноста од оние што се предвидени кај испитувањето на славините врз непропустливост (губењето на течност не смее да ја надмине зафатнината што ѝ одговара на вредноста на еден поделок).

Измазнетиот дел на славината треба да има нареднатост приближно 1/10. Врз славините можат да се наоѓаат соодветни помошни направи за задвижување на рачката од славината.

Пропусниот пречник на славината треба да биде приближно 2 mm.

Член 7

Врвот за истекување е составен дел од биретата и треба правилно да се стеснува, без нагли стеснувања врз створот.

Врвот за истекување мора на својот завршеток да биде измазнет или полиран на оган, вертикален врз оската од биретата и малку заоблен во поле.

Крајот од врвот за истекување треба да биде изработен како капиларна цевка со дебели ѕидови и не смее да има во точката на спојувањето со славината никаква шуплина (вдлабнатина) во која би можеле да се задржуваат воздушни меури.

Член 8

Времето на истекувањето е времето што е потребно за празнење на биретата од цртата што е означено со нула до крајот на скалата, при наполно отворена славина.

Времето на истекувањето е во зависност од наливната зафатнина на биретата и мора да биде во границите означени во табелата I.

Член 9

Дозволена е скала чија поделба ја има вредноста дадена во табелата I.

Табела I

Називна зафатнина	Најмала поделба	Најмало растојание меѓу две црти на скалата	Најголема должина на скалата	Растојание помеѓу две црти обележани со броеви	Класа А		Класа В	
					Време на истекувањето	Дозволена грешка	Време на истекувањето	Дозволена грешка
cm ³	cm ¹	mm	mm	cm ³	s	cm ¹	s	cm ¹
1	0,01	1,5	200	0,1	25—35	± 0,01	5—15	± 0,01
2	0,01	1	250	0,1	35—45	± 0,01	15—25	± 0,015
5	0,02	2	600	0,2	55—45	± 0,01	35—45	± 0,015
10	0,02	1	600	0,2	35—45	± 0,02	35—170	± 0,05
10	0,05	1,2	350	0,5	70—100	± 0,02	35—60	± 0,05
25	0,05	1	600	0,5	120—170	± 0,03	35—170	± 0,05
50	0,1	1	600	1,0	105—150	± 0,05	35—150	± 0,1
100	0,2	1	650	2,0	100—150	± 0,1	35—150	± 0,2

Член 10

Цртите на скалата мораат да бидат обележани во рамнини вертикални врз оската на градуираниот дел од биретата.

Сите црти на скалата мораат да имаат иста дебелина.

Дебелината на цртата од скалата не смее да биде поголема од 0,3 mm.

Член 11

Должината на забележаните црти од скалата мора да биде различна, и тоа:

Табела II

	Класа А	Класа В
долги црти	најмалку 9/10 од обемот на биретата	најмалку 1/4 од обемот на биретата
средни црти	најмалку 2/3 од обемот на биретата	најмалку 1/6 од обемот на биретата
кратки црти	најмалку 1/2 од обемот на биретата	најмалку 1/8 од обемот на биретата

Средните црти на скалата треба симетрично од двете страни да ги преминуваат краиштата од кратките црти.

Член 12

Распоредот на цртите од скалата кои се со различни должини зависно од поделбата на скалата, мора да биде следниот:

1) кај бирети со називна зафатнина од 1 cm³ и 2 cm³ кои имаат скала со поделба од 0,01 cm³:

— од цртата што е означена со нула секоја десетта црта мора да биде долга,

— помеѓу две долги црти едноподруго се наоѓа една средна црта,

— помеѓу долгата и средната црта се наоѓаат четири рамномерно распоредени кратки црти;

2) кај биретите со називна зафатнина од 5 cm³ и 10 cm³ кои имаат скала со поделба од 0,02 cm³ распоредот на цртите од скалата кои се со различни должини мора да биде ист како и биретите од 1 cm³ и 2 cm³ кои имаат скала со поделба од 0,01 cm³;

3) кај биретите со називна зафатнина од 10 cm³ и 25 cm³ кои имаат скала со поделба од 0,05 cm³:

— од цртата што е означена со нула секоја десетта црта мора да биде долга,

— помеѓу две долги црти едноподруго се наоѓаат четири рамномерно распоредени средни црти,

— помеѓу две средни црти едноподруго или помеѓу долга и средна црта едноподруго се наоѓа една кратка црта;

4) кај биретите со називна зафатнина од 50 cm³ кои имаат скала со поделба од 0,1 cm³:

- од цртата што е означена со нула секоја десетта црта мора да биде долга,
- на половина од оддалеченоста помеѓу две долги црти едноподруго се наоѓа една средна црта,
- помеѓу долгата и средната црта едноподруго се наоѓаат четири рамномерно распоредени кратки црти.

5) кај бирети со називна зафатнина од 100 cm³ кои имаат скала со поделба од 0,2 cm³:

- од цртата што е означена со нула секоја пета црта мора да биде долга,
- помеѓу две долги црти едноподруго се наоѓаат четири рамномерно распоредени кратки црти.

Кај биретите со називна зафатнина од 100 cm³ распоредот на цртите на скалата кои се со различни должини мора да биде ист како и кај биретите со називна зафатнина од 50 cm³.

Член 13

Обележувањето со броеви се врши одозгора надолу, почнувајќи од цртата што е означена со нула, во растојанијата означени во табелата I.

Броевите мораат да се наоѓаат веднаш под долгите црти на кои се однесуваат и малку надесно од соседните пократки црти.

Кај бирети со класата на точност B, броевите можат да се наоѓаат и малку надесно од крајот на цртата на која се однесуваат, така што да бидат поделени според својата средина со привидно продолжување на цртата.

Член 14

Сите црти на скалата и броевите мораат бидат јасно видливи и неизбришливи.

Член 15

На биретите мора, на траен начин, на еден од јазиците и писмата на народите на Југославија да се напише, и тоа:

- 1) фирма или назив или заштитен знак на производителот;
- 2) називна зафатнина (со симболот „cm³“ или „ml“);
- 3) ознака дека биретата е баждарена на излив (со симболот „Ex“);
- 4) референтна температура (со симболот „20°C“);
- 5) ознака на класата на точноста на биретата (со буквата „A“ или „B“);

Сите натписи и ознаки треба да бидат напишани на горниот дел од биретата над цртата нула и мораат да бидат јасно читливи и неизбришливи во нормални услови за употреба на биретата.

Член 16

Максимално дозволените грешки на називните зафатнини не смеат да ги преминуваат вредностите што се дадени во Табелата I.

Максимално дозволената грешка на зафатнината што ѝ одговара на која и да било црта од поделбата на скалата, е еднаква на максимално дозволената грешка на називната зафатнина на биретата.

Разликата помеѓу грешките во зафатнините што им одговараат на две кои и да било црти на скалата, не смее да ја надмине максимално дозволената грешка на називната зафатнина на биретата.

Максимално дозволената грешка на цртата нула (0) кај автоматски бирети со определена називна зафатнина не смее да ги преминува вредностите 1/2 на дозволената грешка од таа називна зафатнина.

Член 17

Типското испитување на биретата опфаќа:

- 1) претходно испитување, кое опфаќа:
 - надворешен преглед,
 - испитување на хидролитската класа;
- 2) мерно-техничко испитување, кое опфаќа:
 - испитување на времето на протекувањето,
 - испитување на зафатнината,
 - испитување на стаклената славина на непропустливост.

Член 18

Жигот се става врз биретата спротивно од скалата, над мерната црта нула, водејќи притоа сметка ставањето на жигот да не го попречува исчитувањето на менискусот.

Член 19

Во исклучителни случаи може да се дозволи употреба на бирети и од други називни зафатнини од оние што се определени во член 2 на овој правилник, под услов овие бирети во поглед на другите особини да ги исполнуваат условите предвидени со овој правилник.

Член 20

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 0213
20 февруари 1978 година
Белград

Го заменува директорот на Сојузниот завод за метри и скапоцени метали, д-р Драгутин Башковиќ, с.р.

226.

Врз основа на член 30 ст. 1 и 5 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77) во согласност со сојузниот секретар за внатрешни работи и со претседателот на Сојузниот комитет за енергетика и индустрија, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К

ЗА ТЕХНИЧКИТЕ НОРМАТИВИ ЗА ЗАШТИТА НА НИСКОНАПОНСКИТЕ МРЕЖИ И ПРИПАГАЧКИТЕ ТРАНСФОРМАТОРСКИ СТАНИЦИ

I. ОПШТИ ОДРЕДБИ

Член 1

Со овој правилник се пропишуваат техничките нормативи за заштита на нисконапонските мрежи за напојување и развод на електричната енергија и припаѓачките трансформаторски станици висок/низок напон (во натамошниот текст: трафостаниците) од превисок напон на допир, струјно преоптоварување, пожар и механички и динамички напрегања.

Член 2

Одредбите од овој правилник не се применуваат врз електроенергетските постројки и нисконапонскиот развод во подземни рудници, во електрохемијската индустрија, на надземните места загрозувани од експлозивни смеси, врз електричните железници, вклучувајќи ги и уредите на возилата и контакт-

ните водови, како и врз електроенергетските постројки за посебни намени, како што се: постројки за напојување антенски уреди на планински врвови, постројки на електрофилтери и слично.

Член 3

Долунаведените изрази, во смисла на овој правилник, ги имаат следните значења, и тоа:

1) земја е поем за општа маса на почва од секој вид, како и за тековни и стоечки води;

2) да се заземји значи да се оствари електрична спроводна врска помеѓу метален дел на постројката и земјата;

3) заземјување е собир на меѓусебно спроводно поврзани заземјувачи, земјоводи и собирни земјоводи;

4) заштитно заземјување е заземјување на металните делови на електричните постројки што не му припаѓаат на струјното коло, заради заштита на луѓето од превисок напон на допир и напон на чекорот;

5) работно (погонско) заземјување е заземјување на металните делови што му припаѓаат на струјното коло на електричната постројка;

6) здружено заземјување, во смисла на овој правилник, е заземјување кое се постига со спојување на работното и заштитното заземјување во трафостаница, или кога исто заземјување се користи како работно и како заштитно;

7) заземјувачи се метални делови кои се наоѓаат во земјата и остваруваат електрична спроводна врска на заземјените делови на постројката со земјата, како и неизолираните спроводници што служат за спојување на постројките со земјата на делот во кој се положени во земјата;

8) отпорност на распространувањето на заземјувачите е отпорност на земјата помеѓу заземјувачите и референтната земја; под референтна земја се подразбира подрачјето на земјиште а особено неговата површина, кое од припаѓачкиот заземјувач е оддалечено толку помеѓу кои и да било точки на тоа подрачје да не се јавуваат позначајни потенцијални разлики;

9) отпорност на заземјувањето е збир на отпорноста на распространување на заземјувачите и отпорноста на земјоводите;

10) темелен заземјувач (заземјувач во темел) е заземјувач од подинкувана челична лента или тракалезно железо кој се вградува во слој бетон во темелот на објектот (зградата); армиранобетонската конструкција на објектот (зградата) може и сама да се користи како темелен заземјувач, под услов елементите на оваа конструкција да се меѓусебно галвански поврзани (на пр. со заварување);

11) обликување на потенцијалот е постапка при распоредот на заземјувачите со кои се влијае врз распределбата на потенцијалите, за да се намали напонот на допирот и напонот на чекорот;

12) напон на заземјувањето е напон кој при струја на земјоспој настанува помеѓу заземјувањето и референтната земја;

13) напон на допирот е дел од напонот на заземјувањето кој човек може да го премости со допир;

14) напон на чекорот е дел од напонот на заземјувањето кој човек може да го премости со чекор долг 1 m;

15) напон спрема земјата е при заземјената нулева точка напон помеѓу фазниот спроводник и заземјената нулева точка (неутрален спроводник);

16) напон на грешката на напон кој при расипување се јавува помеѓу спроводните делови кои нормално не се под напон, или помеѓу тие метални делови и референтната земја (која има потенцијал приближно рамен на нула);

17) напонска инка е просторна распределба на потенцијалот околу заземјувачот прикажана со дијаграм;

18) струја на грешка е струјата што протекува низ оштетена изолација;

19) струја на земјоспој е струјата што тече во земјата на местото на земјоспојот;

20) капацитивна струја на земјоспојот е струјата што настанува при земјоспој во електроенергетската мрежа што не е заземјена;

21) струја на доземен краток спој е струјата на земјоспојот во мрежите со директно заземјување или заземјување преку дополнителна отпорност за ограничување на струјата на земјоспојот;

22) доземен краток спој е земјоспој во електроенергетската мрежа заземјена директно или преку дополнителна отпорност за ограничување на струјата на земјоспојот;

23) изедначување на потенцијалот е мера што се постига со галванско поврзување на водоводните и други инсталации (греење, инсталации за гас, метална канализација, лифт, громобранска инсталација и тн.) со заземјување на објектот (зградата);

24) заштитно изолирање е дополнително изолирање на металните делови од погонскиот уред што не му припаѓаат на погонското струјно коло, а можат да се допрат;

25) заштита со заземјување е непосредно заземјување на спроводните делови кои нормално не се под напон, заради заштита од превисок напон на допирот;

26) нулување е заштита од превисок напон на допирот која се постига со поврзување на спроводните делови кои можат поради расипување да дојдат под напон со нулев спроводник;

27) заштита со напонска заштитна склопка (ЗН склопка) е заштитна мерка при која склопката непосредно или посредно ги исклучува сите спроводници на електричниот уред чии спроводни делови, кои не му припаѓаат на струјното коло, дојдат под превисок напон на допирот;

28) заштита со струјна заштитна склопка (ЗС склопка) е заштитна мерка при која заштитната склопка ги исклучува сите спроводници на електричниот уред на начинот опишан во точка 27 на овој член, кога ќе се јави струја на грешка која ѝ одговара на струјата на исклучувањето на таа склопка;

29) неутрален спроводник е спроводник на нисконапонска мрежа кој во трофазен систем е приклучен врз неутралната точка на трансформатор на силата;

30) нулев спроводник е директно заземјен неутрален спроводник во мрежите во кои, како заштитен систем против опасен напон на допирот се применува нулување;

31) нисконапонски вод е вод чиј називен напон не преминува 1000 V;

32) високонапонски вод е вод чиј називен напон е поголем од 1000 V;

33) надземен вод е собир на сите делови кој служи за надземно водење на спроводниците што пренесуваат и разредуваат електрична енергија, со кој се опфатени: спроводници (голи или изолирани) столбови, изолатори, конзоли, заштитни јакини, заземјувачи, земјоводи и темели;

34) мешовит вод во смисла на овој спроводник е вод во кој на исти столбови се наоѓаат високонапонски и нисконапонски вод;

35) самонослив кабелски вод е надземен вод чии спроводници се изолирани со синтетички материјал и се наместени во формата на сноп;

36) електрични погонски простории се простории во зградите или отворени просторци определени првенствено за сместување и погон на постројките во кој е дозволен пристап само на лица што ги одржуваат таквите постројки или ракуваат со низ; на другите лица пристапот во таквите простории може да им биде дозволен само под стручен надзор;

37) затворени електрични погонски простории се простории во зградите или отворени простории, определени исклучиво за сместување и погон на електрични постројки, кои во текот на погонот на тие постројки се заклучени и во нив пристапот повремено е дозволен само за лицата овластени за тоа.

II. ЗАШТИТНИ МЕРКИ ВО НИСКОНАПОНСКАТА МРЕЖА И ПРИПАЃАЧКИТЕ ТРАФОСТАНИЦИ

1. Заштита од превисок напон на допирот

Член 4

Како превисок (опасен) напон на допирот, во смисла на овој правилник, се смета траен напон на допирот на ефективна вредност поголема од:

- 125 V во трафостаница, односно
- 65 V вон од трафостаница и во нисконапонската мрежа.

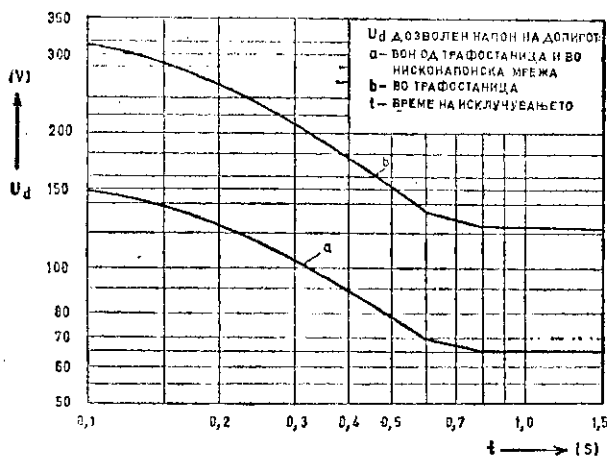
Траен напон на допирот е секој напон на допирот кој се одржува повеќе од 1s.

Член 5

Ако местото на земјоспојот (дефектот) се исклучува со дејствување на соодветна заштита во време пократко од 1s, е дозволено напоните на допирот да бидат поголеми од дадените во член 4 на овој правилник.

Вредностите на дозволеният напон на допирот (U_d), во зависност од времето на траењето на исклучувањето (t) на местото на дефектот, се избираат спрема кривите на опасноста на сликата 1.

За време на исклучувањето (t) на местото на дефектот се зема времето на дејствувањето на најблиската предвидена заштита.

Слика 1.

Член 6

Ако постои можност за изнесување на опасни потенцијали вон од трафостаницата (на пример: преку нулев спроводник при примената на нулување, преку метални плаштови на кабли, и сл.), тогаш дозволеният напон на допирот (U_d) во трафостаницата и вон од неа се избира спрема кривата на опасноста „а“ на сликата бр. 1.

Член 7

Заради спречување на настанувањето и одржувањето на превисокиот напон на допирот, при изградбата и реконструкцијата на трафостаниците и

нисконапонските мрежи мораат да се употребуваат само направи, уреди, водови и други елементи кои се изработени во согласност со важечките прописи.

Електричните инсталации во објектите (згради), што се приклучуваат врз нисконапонската мрежа мораат исто така да бидат изведени во согласност со важечките прописи, и заедно со трошната мораат да се одржуваат правилно и редовно.

Член 8

Заради спречување на појавата на превисоки напови на допирот во инсталациите на објектите (згради), поради внесување опасни потенцијали, е потребно во објектите (зградите) да се спроведат мерки за изедначување на потенцијалот.

Ефикасноста на мерките за изедначување на потенцијалите се проверува со мерење. Изедначувањето на потенцијалот е успешно спроведено ако со мерење на отпорноста помеѓу заштитниот контакт на електричната инсталација и металните делови на другите инсталации се добие вредност помала од 2 Ω во која и да е просторија на објектот (зградата). За поголемите објекти (згради) е доволно да се извршат мерења во просторите што се најоддалечени од местото каде што е извршено галванското поврзување, на пример со мерење на последниот кат од објектот (зградата). При мерењето на отпорноста со U/I метод, напонот на мерењето не смее да премине 65 V, при што струјата на мерењето треба да биде поголема од 5 A.

Член 9

Како заштитни мерки од превисок напон на допирот во нисконапонската мрежа се применуваат:

- нулување,
- заштитно заземјување,
- заштитно изолирање,
- заштитни струјни склопки, или
- заштитни напонски склопки.

2. Општи услови за нулување во нисконапонската мрежа

Член 10

Нулување се постига со поврзување на спроводните делови на штитениот уред, кои нормално не се под напон, а поради некоја грешка или дефекти можат да дојдат под напон, со нулев спроводник.

Член 11

Основен услов за нулување е струјата на грешката (I_k) која настанува при целосен краток спој на фазниот спроводник со нулев спроводник или со дел од направа, односно инсталација, која е заштитена со нулување, да биде поголема или барем еднаква на струјата на исклучувањето (I_c) на припаѓачкиот инсталационен осигурувач, автоматскиот осигурувач, односно заштитниот прекинувач:

$$I_k \geq I_c$$

Член 12

При определување на струјата на грешката (I_k) се зема импедансата на целиот котелец на краткиот спој заедно со преодните отпорности. Импедансата на котелецот треба да го задоволи условот:

$$Z_k \leq \frac{U_c}{I_c} = \frac{U_c}{kI_c}$$

каде што е:

Z_k = импеданса (Ω)

U_f = напон на фазниот спроводник спрема земјата (V)

$I_i = kI_n$ — струја на исклучувањето (A)

I_n = номинална струја на осигурувачот (топлив или автоматски) или пригодна струја на чкрапец на автоматскиот прекинувач (A).

Струјата на исклучувањето (I) на заштитниот уред треба да обезбеди доволно брзо исклучување на дефектот.

Факторот (k) се однесува на надворешните водови (воздушни и кабелски), вклучувајќи го кукниот приклучок и инсталационите осигурувачи на главните разводни водови во главниот разводен орман, и има вредности:

— $k \geq 1,25$ за автоматски прекинувачи со електромагнетни чкрапци,

— $k \geq 2,5$ за осигурувачи (топливи или автоматски).

Член 13

Граничната должина на нисконапонскиот вод до која заштитата со нулување е ефикасна може да се процени ориентационо од условот:

$$L \leq \frac{U_f}{kI_n \sqrt{\left(\frac{A}{S_f} + \frac{A}{S_n}\right)^2 + B}} \cdot 10^3$$

каде што е:

L = гранична должина на водот (m)

U_f = напон на фазниот спроводник спрема земјата (V)

$I_i = kI_n$ = струја на исклучувањето во смисла на член 12 (A)

S_f и S_n = пресеци на фазниот, односно нулевиот спроводник (mm²)

A и B = параметри што имаат вредности според табелата бр. 1.

Табела бр. 1

Кабелски вод		Надземен вод			
Вид на спроводник	Пресек (mm ²)	Бакарни спроводници (Cu)		Алуминиумски спроводници (Al)	
		$S_f \leq 35$ mm ²	$S_f > 35$ mm ²	$S_f \leq 35$ mm ²	$S_f > 35$ mm ²
A	19	32	19	32	32
B	0,01	0,01	0,45	0,34	0,45

Член 14

Проверката на основниот услов за примена на нулување треба да се изврши со мерење на импедансата на котелецот (Z_k) на местото на приклучувањето на нулуваните објекти, без оглед на големината на проценетата гранична должина (L) на нисконапонскиот вод пресметана според условот од член 13 на овој правилник.

Оваа проверка се врши на објектите кои се најмногу оддалечени од трафостаницата.

Член 15

Нулевиот спроводник на нисконапонската мрежа треба задолжително да се заземји кај напојната трафостаница и на повеќе места во нисконапонската мрежа.

Член 16

Секој нов објект (зграда) треба, по правило, да има темелен заземјувач со кој се поврзува нуле-

виот спроводник на нисконапонската мрежа, со што се добива мала вкупна отпорност на заземјувањето и при неповолни електрични карактеристики на почвата.

Член 17

Дозволено е поврзување на нулевите спроводници на соседните нископански изводи од иста трафостаница, како и поврзување на нулевите спроводници на нископанските мрежи од соседните трафостаници, под услов пресеците на нулевите спроводници да се еднакви, или да имаат вредности на два соседни стандардни пресека.

Член 18

Изборот на минималниот пресек на нулевиот спроводник на нисконапонскиот вод во однос на пресекот на фазниот спроводник се врши во согласност со важечките прописи за изведување електроенергетски инсталации во зградите.

Член 19

Вкупната отпорност на заземјувањето на нулевиот спроводник, покрај задоволувањето на условите за нулување во нископанската мрежа, треба да има таква вредност која ќе оневозможи појава или одржување на напони на допирот поголеми од дадените на кривата за опасност „а“ на сликата бр. 1, што би биле последица од пробивот на изолацијата на високонапонскиот дел од трафостаница спрема нискиот напон. Оваа отпорност се мери во трафостаницата заедно со заземјувањето на трафостаницата, и заедно со сите други заземјувачи што се врзани за нулевиот спроводник во трафостаницата и во нисконапонската мрежа.

Член 20

Во напојната трафостаница и во главните разводни ормани на потрошувачите треба да се стави видно предупредување дека како заштитна мерка е применето нулување.

3. Посебни услови за нулување во кабелска нисконапонска мрежа

Член 21

Нулевиот спроводник на кабелска нисконапонска мрежа се врзува за здруженото заземјување на трафостаницата, односно за работното заземјување, ако мора да биде тоа одвоено од заштитното заземјување.

За нулевиот спроводник се врзуваат и сите заземјувачи на објектите (зградите) на нулуваната нисконапонска мрежа. Распоредот на овие заземјувачи во однос на заземјувачот на трафостаницата, како и вредноста на нивните отпорности на распространето не се строго ограничени. Исклучок се само објектите (зградите) што се наоѓаат на крајот на некој вод со еднострано напојување на нулевиот спроводник, а кои немаат изведени темелни заземјувачи и спроведени мерки за изедначување на потенцијалот, и чија отпорност на заземјувањето поединечно не смее да биде поголема од 10 Ω .

Член 22

Во кабелската нисконапонска мрежа се нулуваат:

— металните кабелски разводни ормани во од зграда или во зграда и приклучните кутии.

— металните и армиранобетонските столбови на јавното осветление и сообраќајната сигнализација,

— металните плаштови и арматурите на кабелите и металните кабелски глави.

Член 23

Надземната нисконапонска мрежа изведена со самоносливи кабли треба да ги задоволи истите услови за нулување како и подземната кабелска мрежа.

4. Посебни услови за нулување во надземна нисконапонска мрежа

Член 24

Нулевиот спроводник на надземната нисконапонска мрежа се заземјува кај трафостаница и на секој радијален огранок подолг од 200 m. При тоа вкупната отпорност на заземјувањето на нулевиот спроводник на нисконапонската мрежа, мерена во трафостаницата без одвојување на заземјувањето на трафостаницата, не смее да биде поголема од 5 Ω .

Член 25

Заземјувањето на секој радијален огранок на мрежата подолг од 200 m се изведува со помош од еден заземјувач на крајот на огранокот, или со повеќе заземјувачи распоредени на должина најмногу 200 m гледано од крајот на огранокот. При тоа вкупната отпорност на заземјувањето на овие заземјувачи не смее да биде поголема од 10 Ω .

По исклучок, отпорноста на заземјувањето од став 1 на овој член може да биде и поголема од 10 Ω ако на краиштата од радијалните ограноци се наоѓаат објекти (згради) во кои се изведени темелни заземјувачи и ако е спроведена мерката за изедначување на потенцијалите.

Член 26

Ако во еден дел на нисконапонската мрежа не се исполнети условите за нулување, тогаш во оваа мрежа може да се примени нулување ако во објектите на споменатиот дел од мрежата се применети заштитните струјни или заштитните напонски склопки.

Член 27

Распоредот на спроводниците врз главата на столбот треба да е таков што нулевиот спроводник да биде во иста рамнина или под фазните спроводници.

Ист распоред на спроводниците и иста положба на неутралниот спроводник врз главата на столбот треба да биде и кај нулуваните нисконапонски мрежи.

Член 28

Секаде каде што е тоа можно, спроводниците за општа потрошувачка и во јавното осветление се водат на исти столбови при што се употребува заеднички нулев спроводник.

Член 29

Металните столбови на нисконапонската мрежа, приклучните кутии и кабелските глави врз кабелските приклучоци врз надземната мрежа, не се нулуваат, ниту се применуваат други заштитни мерки. Истото важи и во случај во нисконапонската мрежа и во инсталациите на потрошувачите да се применува заштитно заземјување со помош на поединечни заземјувачи.

По исклучок, ако елементите на нисконапонската мрежа наведени во став 1 на овој член се наоѓаат на површини како што се бањи, игралишта, училишни дворови, кампови и сл. се применува една од следните заштитни мерки:

- заштитно изолирање (со користење кабелски приклучни кутии, кабелски глави и сл. со синтетичка изолатија),
- изолирање стојалишта со широчина од најмалку 1,25 m (асфалтирање или посипување со крупен слабопроводен чакал),
- обликување на потенцијалот (со полагање заземјувачи на оддалеченост од 1 m и на длабочина од 0,5 m),
- врзување за некој близок заеднички заземјувач,
- заштита со помош на струјни заштитни склопки на делот од нисконапонскиот вод во кој се наоѓаат овие елементи.

Член 30

Ако на исти столбови се наоѓаат спроводници од висок и низок напон, заштитните мерки од превисок напон на допирот и чекорот се применуваат во согласност со важечките прописи за техничките нормативи за изградба на надземни електроенергетски водови третирајќи ги столбовите како делови на високонапонски вод, без оглед дали во нисконапонската мрежа е применето нулување или некоја друга заштитна мерка.

5. Примена на заштитно заземјување во нисконапонска мрежа

Член 31

Заштитното заземјување се изведува со спојување на сите спроводни делови на објектите, кои треба да се заштитат од превисокиот напон на допирот, со заштитен заземјувач односно заземјувачи. Во капојната трафостаница мора да се заземји неутрален спроводник на нисконапонската мрежа.

Член 32

Заштитно заземјување се изведува како:
— заземјување со помош од заеднички заземјувач,
— заземјување со помош од поединечни заземјувачи.

Член 33

Заземјувањето со помош од заеднички заземјувач се остварува со директна врска на заштитниот заземјувач на објектот и работното заземјување на трафостаницата со наменски изведен спој.

Како заеднички заземјувач се употребува:

- метален цевовод (водобод),
- посебно положен заземјувач,
- метален плашт на кабел.

Член 34

Во случај на примена на заштитно заземјување со помош од заеднички заземјувач, заштитата треба да обезбеди брзо исклучување на струјата на доземните дефекти во заштитениот објект.

Основен услов за примена на оваа заштитна мерка е струјата на грешката (I_k) да биде поголема или еднаква на струјата на исклучувањето (I_1) на припаѓачкиот, инсталационен осигурувач, автоматскиот осигурувач, односно заштитната склопка:

$$I_k \geq I_1$$

Член 35

Ако објектите на нисконапонската мрежа се штитат со заштитно заземјување со помош од поединечни заземјувачи треба да бидат исполнети следните услови:

$$R_n \leq \frac{65}{I_1}$$

$$R_n \leq \frac{65}{I_{1 \max}}$$

каде што е:

- R_n — отпорност на заштитното заземјување на поединечниот заземјувач (Ω),
- $I_1 = k \cdot I_n$ — струја на исклучувањето (A), во смисла на член 12 од овој правилник,
- R_n — вкупна отпорност на работното (погонското) заземјување (Ω),
- $I_{1 \max}$ — најголема од струите на исклучувањето на штитените објекти во нисконапонската мрежа (A).

Член 36

Кабелските разводни ормани, кабелските приклучни кутии, столбовите на јавното осветление и

сообраќајната сигнализација, не можат успешно да се заштитат со заштитно заземјување со помош од поединечни заземјувачи. Затоа за овие елементи на нисконапонската мрежа се применува една од заштитните мерки предвидени со одредбите од член 29 став 2 на овој правилник, без оглед на местото на вградувањето.

6. Примена на другите заштитни мерки во нисконапонската мрежа

Член 37

Заштитното изолирање на елементите на нисконапонската мрежа, како и користењето на струјните заштитни и напонски заштитни склопки, се врши според важечките прописи за изведување на електроенергетските инсталации во зградите.

7. Услови за примена на нулување и заштитно заземјување во иста нисконапонска мрежа

Член 38

Во иста нисконапонска мрежа е дозволена работа на објекти штитени со нулување и објекти штитени со заштитно заземјување, под услов при доземниот спој во кој и да било објект штитен со заштитно заземјување врз нулев спроводник на нисконапонска мрежа да не се јави напон поголем од 65 V, а ако се јави дека ќе се одржи само најкратко време што е до исклучување на струјното коло со дејствување на осигурувач (топлив или автоматски) или заштитен прекинувач.

Условите од став 1 на овој член важат за нисконапонските мрежи на називен напон од $3 \times 380/220$ V.

Член 39

Во иста нисконапонска мрежа е дозволена работа на објекти штитени со нулување и објекти штитени со заштитно заземјување со помош од заеднички заземјувач.

Ако во еден трансформаторски реон на нисконапонска мрежа објектите се штитени со нулување, а во соседниот трансформаторски реон објектите се штитени со заштитно заземјување со помош од заеднички заземјувач, нулев и неутрален спроводник овие два трансформаторски реона можат меѓусебно да се поврзат, ако нивните пресеци се еднакви или имаат вредности на два соседни стандардни пресека.

Член 40

Во иста нисконапонска мрежа е дозволена работата на објектите штитени со нулување и објектите штитени со заземјување со помош од поединечни заземјувачи ако е исполнет условот:

$$R_0 \leq \frac{R_{\text{min}}}{2,5} = 0,4 R_{\text{min}}$$

каде што е:

R_0 = вкупна отпорност на заземјувањето на нулевиот спроводник на целокупната нисконапонска мрежа, заедно со заземјувачите на трансформаторските станици и сите други заземјувачи што се врзуваат врз нулевиот спроводник;

R_{min} = најмала од сите отпорности на заземјувањето на објектите штитени со поединечни заземјувачи.

Ако во еден трансформаторски реон на нисконапонската мрежа објектите се штитени со нулување, а во соседниот трансформаторски реон објектите се штитени со заштитно заземјување со помош

од поединечни заземјувачи, нулевиот и неутралниот спроводник на овие два реона можат меѓусебно да се поврзат, ако е исполнет условот од став 1 на овој член. Овој услов мора да биде исполнет пред поврзувањето на нулевиот и неутралниот спроводник на границата на трансформаторските реони при што пресеците на нулевиот и неутралниот спроводник треба да бидат еднакви или да имаат вредности на два соседни стандардни пресека.

Член 41

Ако вкупната отпорност на заземјувањето на нулевиот спроводник изнесува $R_0 \leq 0,20 \Omega$, во иста нисконапонска мрежа е дозволена работата на објектите штитени со нулување и објектите штитени со заштитно заземјување со помош од поединечни заземјувачи без проверка на големината на отпорноста на заземјувањето на поединечните заземјувачи.

Ако во еден трансформаторски реон на нисконапонската мрежа објектите се штитени со нулување, а вкупната отпорност на заземјувањето на нулевиот спроводник изнесува $R_0 \leq 0,20 \Omega$, овој нулев спроводник може да се врзе за неутрални (нулеви) спроводници на соседните трансформаторски реони независно од тоа каков систем на заштита е применет во нив, ако пресеците на нулевите (неутрални) спроводници се еднакви или имаат вредност на два соседни стандардни пресека.

Условот $R_0 \leq 0,20 \Omega$ мора да биде исполнет пред поврзувањето на нулевиот спроводник со неутралните (нулеви) спроводници на соседните трансформаторски реони.

Член 42

Ако во една нисконапонска мрежа објектите се штитени со заштитно заземјување со помош од поединечни заземјувачи, тогаш врз истата мрежа можат поединечно да се приклучат објекти во кои заштитата е изведена со нулување, ако секој нулуван објект ги исполнува следните услови:

— инсталацијата во секој нулуван објект да е изведена со посебен заштитен спроводник.

— секој нулуван објект да има темелен заземјувач врз кој се врзува нулевиот спроводник, и да е спроведена мерката за изедначување на потенцијалите.

Член 43

Ако не е исполнет ни еден од условите наведени во чл. 40, 41, и 42 на овој правилник, тогаш во нисконапонската мрежа и инсталациите на потрошувачите во кои е спроведено нулување, се забранува употребата на заштитно заземјување со помош од поединечни заземјувачи без спој на нулевиот спроводник со тоа заштитно заземјување.

8. Примена на заштитните мерки во трафостаници

Член 44

Изборот на заземјување и заземјувачи, како и нивно димензионирање, се врши зависно од параметрите на високонапонската и нисконапонската мрежа, водејќи сметка за термичката стабилност на заземјувачите и за заштитата од превисоки напони на допирот во трафостаниците, нисконапонската мрежа и инсталациите на потрошувачите.

Член 45

Заземјувачите на трафостаниците треба термички да поднесат струи со различни кратки споеви во високонапонската и нисконапонската мрежа, зависно од видот на заземјувањето на неутралната точка на високонапонската мрежа, и зависно од начинот на изведувањето на заземјувањето на трафостаниците.

Член 46

Сметковната проверка и димензионирањето на заземјувачите спрема термичките напрегања се врши за случај на појава на двоен земјоспој (кој е можен само во високонапонската мрежа чија неутрална точка е изолирана или е примзнета компензација на струјата на земјоспојот), во следните случаи:

- ако времето на траењето на еднократен земјоспој не е ограничено на најмногу 2h,
- ако секој двоен земјоспој не се исклучува со дејствување на заштитата без временско одлагање.

Член 47

Пресметката на заземјувачите на трафостаницата спрема термичкото напрегање во случаите наведени во член 46 на овој правилник се врши спрема големината на делот на струјата на двојниот земјоспој кој минува низ заземјувачот на трафостаницата и земјата. Овој дел на струјата се добива со множење на вкупната струја на двојниот земјоспој со редукциониот фактор, со кој се опфаќа влијанието на металните плаштови на високонапонските кабли и другите метални делови што се врзуваат врз заземјувањето на трафостаницата, врз распределбата на струјата на дефектот во трафостаницата.

За надземните високонапонски водови без заштитно јаже редукциониот фактор изнесува $r=1$. За кабелските водови и надземните водови со заштитно јаже е $r<1$. Точната вредност на редукциониот фактор се определува со мерење. За пресметка на редукциониот фактор на каблите можат да се земат и податоците на производителите на кабли, како и резултатите од мерењето извршени во слични услови.

Како вкупна струја на двојниот земјоспој, во смисла на овој правилник, се зема вредноста на струјата што е еднаква 80% од струјата на триполен краток спој.

Член 48

Во трафостаница, во правило, се изведува здружено заземјување. По исклучок, работното и заштитното заземјување се изведуваат како посебни заземјувања.

Член 49

Ако се исполнети условите за користење на здруженото заземјување тогаш, по правило, во трафостаницата се изведува само заштитно заземјување и врз него се приклучува неутрален (нулев) спроводник.

По исклучок, во трафостаница со надземни водови на висок и низок напон (на пример: трафостаници во форма на „кула“ или на столб), работното и заштитното заземјување се изведуваат посебно и дополнително меѓусебно се поврзуваат, ако постојат услови за користење на здружено заземјување.

Член 50

Заштитното заземјување на трафостаница се состои од заземјувач на заштитно заземјување врз кој се врзуваат:

- сите метални делови на високонапонските и високонапонските направи и куќиштата на трансформаторот на силата,
- металните плаштови и екраните на енергетските кабли,
- секундарните струјни кола на мерните трансформатори,
- заземјувањето на високонапонските намотки на еднополюно изолираните напонски трансформатори,
- вентилните одводници на пренапон,

— неутралниот (нулевиот) спроводник на високонапонската мрежа, ако заштитното заземјување се користи како здружено заземјување,

— другите заземјувачи кои можат да влијаат врз намалувањето на вкупната отпорност на заштитното заземјување.

Член 51

Ако трафостаница се изведува како посебен слободно поставен објект, тогаш заземјувачот на заштитното (здруженото) заземјување, по правило, се изведува со една или две правоаголни контури и цевни заземјувачи (сонди) на аглите од надворешната контура. Наместо внатрешната контура, во трафостаниците со армиранбетонски или метални надворешни ѕидови може да се употребува заземјувач во темелот на трафостаницата.

Ако од технички и економски причини не е оправдано поставување на цевни заземјувачи (сонди) од став 1 на овој член (на пример: на карено земјиште), заземјувачот на заштитното (здруженото) заземјување се изведува на начинот кој најмногу им одговара на локалните услови.

Член 52

Ако трафостаницата се изведува во состав на некој друг објект (зграда), заземјувачот на заштитното (здруженото) заземјување се изведува во зависност од локалните услови, расположивиот простор и економичноста на градбата.

Ако објектот (зградата) во кој се сместува трафостаницата има изведен темелен заземјувач, тогаш тој заземјувач се користи и за заштитно (здружено) заземјување на трафостаницата.

Член 53

Ако трафостаницата се натојува со високонапонски кабли со метални плаштови спроводник кон земјата, при пресметката на отпорноста на заштитното (здруженото) заземјување треба да се земе предвид улогата на овие плаштови како заземјувачи. За пресметка може да се користи аналогијата со лентести заземјувачи, земајќи дека металниот плашт на кабелот има околу децати поголема отпорност на распростирањето од отпорноста на распростирањето на лентест заземјувач со иста должина. Во тој случај се води сметка за праците на полагањето на каблите, како и за фактот дека влијанието на кабелот како заземјувач се прајвува на должина од најмногу 500 m, од трафостаницата.

Член 54

Во високонапонска мрежа со називен напон $3 \times 380/220$ V неутралната точка на мрежата треба директно да се заземји со стојување со работното заземјување.

Работното заземјување, по правило, се поврзува со заштитното заземјување (здружено заземјување), а по исклучок се изведува како посебно заземјување.

Член 55

Ако одвојувањето на работното и заштитното заземјување е услов за спречување на појавата и одржувањето на опасните напони на делот во трафостаницата и високонапонската мрежа, тогаш не е доволно само физичко одвојување на сите заземјувања, туку треба со мерење да се утврди дека помеѓу нив не доаѓа до преносување на електричниот потенцијал.

Се смета дека работното и заштитното заземјување се ефикасно раздвоени ако врз едно заземјување не може да се појави потенцијал поголем од 40% на потенцијалот од другото заземјување, со тоа што заземјувачите на овие две заземјувања треба да бидат меѓусебно оддалечени најмалку 20 m. Покрај тоа мораат да бидат исполнети и следните услови:

1) нисконапонските кабелски приклучоци од трафостаница до првиот столб, односно приклучената кутија, мораат да бидат изведени со кабели со изолиран плашт, а кабелските глави врз овие приклучоци во трафостаницата мораат да бидат од изолационен материјал;

2) во инсталацијата за сопствени потреби на трафостаницата не смее да се примени нулување;

3) неутралниот спроводник во трафостаницата мора да биде поставен изолирано во однос на металните делови врзани за заштитното заземјување.

Член 56

Ако работното заземјување треба да биде одвоено од заштитното заземјување (од чл. 59 и 64 на овој правилник), тогаш работното заземјување, по правило, се изведува:

— со еден посебен заземјувач (на пример во вид на триаголник со сонди во темнијата на триаголникот) кој со кабел со изолиран плашт се спојува со неутрален спроводник врз нисконапонската разведна табла во трафостаницата, или

— со заземјувачи кај столбовите или објектите на нисконапонската мрежа во подрачјето на пречник 200 m околу трафостаницата.

Димензионирањето на заземјувачите на работното заземјување се врши согласно со чл. 10 до 35 на овој правилник, а во посебни услови на работата на високонапонската мрежа наведени во член 64 на овој правилник мора да биде исполнет и условот од став 2 на тој член.

9. Димензионирање на заземјувањето на трафостаница ако неутралната точка на високонапонската мрежа е заземјена преку мала отпорност

Член 57

Ако неутралната точка на високонапонската мрежа врз која е приклучена трафостаницата е заземјена преку мала отпорност за ограничување на струјата на доземниот краток спој, тогаш во трафостаницата, по правило, се изведува здружено заземјување.

Вкупната отпорност на здруженото заземјување ($R_{\text{зд}}$), засметувајќи го влијанието на високонапонските кабли со спроводен плашт како заземјувачи, како и влијанието на заземјувачите на соседните трафостаници и објекти (згради) што се врзани за нулев (неутрален) спроводник на нисконапонската мрежа, треба да го задоволи условот:

$$R_{\text{зд}} \leq \frac{U_d}{I_k} = \frac{U_d}{r \cdot I_k}$$

каде што е:

U_d = дозволен напон на допирот (V)

I_k = дел на струјата на доземниот краток спој кој оди низ заземјувањето на трафостаницата и земјата (A)

r = редукционен фактор одбран согласно со член 47 став 2 на овој правилник.

I_k = вкупна струја на доземниот краток спој (A).

Член 58

Како дозволен напон на допирот (U_d) се зема напонот спрема кривите за опасност на сликата бр. 1, и тоа:

— спрема кривата за опасност „а“ ако во нисконапонската мрежа и инсталациите на потрошувачите како заштита од превисок напон на допирот е примено нулување или заземјување со помош од заеднички заземјувач;

— спрема кривата за опасност „б“ ако е применет некој друг систем за заштита од превисок напон од допирот, кога покачувањето на потенцијалот врз неутралниот спроводник не може да пре-

дизвикува појава и одржување на високи потенцијали и опасни напони на допирот на кукиштата од апаратите во инсталациите на потрошувачите и елементите на нисконапонската мрежа.

Член 59

Ако во некоја трафостаница не е можно да се исполни условот од член 57 на овој правилник, работното заземјување треба да се изведе посебно и раздвоено од заштитното заземјување, согласно со чл. 55 и 56 на овој правилник. Во тој случај димензионирањето на овие заземјувања се врши на следниот начин:

— вкупната отпорност на работното заземјување (R_r), мерена во трафостаница без одвојување на неутралниот (нулевиот) спроводник на нисконапонската мрежа од заземјувачите на работното заземјување заедно со сите заземјувачи на објектите (зградите) и другите заземјувачи што се врзуваат за неутралниот (нулевиот) спроводник на нисконапонската мрежа, треба да ги задоволи условите на применетата заштита од превисоките напони на допирот во нисконапонската мрежа и инсталациите на потрошувачите;

— вкупната отпорност на заштитното заземјување (R_z), мерена во трафостаница без одвојување на заземјувачите на заштитното заземјување од другите заземјувачи што се врзани врз него, треба да го задоволи условот при доземниот краток спој во високонапонскиот дел на трафостаницата врз заштитното заземјување да не може да се појави напон поголем од 60% на испитниот напон на инсталацијата на елементите на нисконапонскиот дел на трафостаница и приклучните водови, односно треба да биде исполнет условот:

$$R_r \leq \frac{1200}{I_k} = \frac{1200}{r \cdot I_k}$$

Член 60

Покрај исполнувањето на условите од член 59 на овој правилник мораат, во случај на одвојување на работното и заштитното заземјување, да се преземат и посебни заштитни мерки во трафостаницата и околу неа, за да се ограничат напоните на допирот врз вредностите дадени на кривите за опасност на сликата бр. 1.

Се смета дека тие услови се задоволени, ако во трафостаницата со метални или армиранобетонски надворешни ѕидови е положен заземјувач во темелот, врз кој се приклучени сите метални делови од конструкцијата и апаратите во трафостаницата, како и надворешниот заземјувач на заштитното заземјување. Ако не е изведен заземјувач во темелот на трафостаницата, во трафостаницата мора да биде спроведена една од следните додатни заштитни мерки:

— стојалиштата за ракување треба да се од метал и да се поврзат со другите спроводливи делови, при што присталот до стојалиштето треба да биде овозможен со изолирана патека широка најмалку 1,25 m, или

— стојалиштата за ракување со уредите треба да се изолираат за најмалку двоен напон на заземјувањето, при што сите метални делови кои можат да се дофатат од местото за ракување треба да бидат меѓусебно поврзани.

Околу трафостаницата со метални или армиранобетонски надворешни ѕидови се изведува една од следните додатни заштитни мерки:

— изолирање на почвата во широчина од 1,25 m околу трафостаницата (со асфалтирање или со поспикување крупен слабопроводлив чакал), или

— обликување на потенцијалот (со полагање на заземјувачи на оддалеченост од 1 m од ѕидот на длабочина од 0,5 m).

Изолирањето на почвата околу трафостаницата или обликувањето на потенцијалот е задолжително и во случај заземјувачот да е изведен во темелот.

Кој столбните трафостаници заземјувачот се поставува на растојание од 1 m од столбот и на длабочина од 1,5 m и се поврзува со сите метални делови што можат да се дофатат од местото за ракување, како и со заштитниот заземјувач на трафостаницата.

Член 61

Ако трафостаницата се наоѓа на подрачјето на урбанизиран дел од населба, каде што не е можно да се изврши ефикасно одвојување на работното и заштитното заземјување поради голема густина на металните подземни инсталации (цевоводи, заземјувачи на згради, кабли со спроводен плашт, итн.), во трафостаницата се изведува здружено заземјување. Ако не е можно да се изведе заземјување според член 57 од овој правилник, мораат да се преземат мерки така што во високонапонската мрежа струјата на доземниот краток спој да се ограничи на пониска вредност. Во спротивно, трафостаница не може да се приклучи врз високонапонската мрежа која е заземјена преку мала отпорност.

10. Димензионирање на заземјувањето на трафостаница ако високонапонската мрежа е со изолирана неутрална точка или со компензирана струја на земјоспојот

Член 62

Ако високонапонската мрежа врз која се приклучува трафостаницата работи со изолирана неутрална точка или со компензиран со струја земјоспој, по правило во трафостаницата се изведува здружено заземјување.

Вкупната отпорност на здруженото заземјување ($R_{едр}$) треба да го задоволи условот:

$$R_{едр} \leq \frac{U_d}{I_2}$$

каде што е:

I_2 = вкупна капацитивна струја на земјоспојот на галвански поврзаните водови на високонапонската мрежа со изолирана неутрална точка, односно преостанатата струја на земјоспојот ако високонапонската мрежа е со компензирана струја на земјоспојот.

U_d = дозволен напон на допирот од член 58 на овој правилник, ако земјоспојот се исклучува со дејствување на земјоспојната заштита.

Член 63

Здружено заземјување се изведува и во случај земјоспојот да не се исклучува со дејствување на брза земјоспојна заштита, но продолжувањето на работата на високонапонската мрежа со земјоспојот е ограничено на најмногу 2 часа, потем што водот кој е во земјоспојот се исклучува автоматски или рачно.

Димензионирање на вкупната отпорност на здруженото заземјување ($R_{едр}$) се врши на начинот предвиден во член 62 на овој правилник, сметајќи со допирни напони од 65 V, односно 125 V, како траен дозволен напон на допирот.

Член 64

Ако земјоспојот во високонапонската мрежа трае подолго од 2 часа, се смета дека се создадени условите за појава на двоен земјоспој, кој може да предизвика големи термички напрегања на зазем-

јувачите на трафостаниците и мошне високи напони на допирот.

Во случај од став 1 на овој член треба да се изврши одвојување на работното и заштитното заземјување, при што мораат да бидат исполнети следните услови:

1) заштитното заземјување мора да се изведе како заземјување во тешки услови, согласно со член 60 од овој правилник. Ако двојниот земјоспој не се исклучува со дејствување на заштита без временско одлагање, мора да се изврши сметковна проверка на пресекот на елементите на заштитното заземјување во однос на термичките напрегања, на начинот пропишан со овој правилник;

2) работното заземјување треба да ги задоволи условите на применетата заштита од опасни напони на допирот во нисконапонската мрежа и инсталациите на потрошувачите. Покрај тоа, вкупната отпорност на работното заземјување, мерена во трафостаницата без одвојување на неутралниот (нулевиот) спроводник од заземјувачите на работното заземјување и другите заземјувачи во нисконапонската мрежа, треба да има вредност која обезбедува, во случај на пробив на изолацијата со висок напон спрема работното заземјување, на тоа заземјување да не може да се јави и да се одржи напон од 65 V, односно мора да биде исполнет и условот:

$$R_0 \leq \frac{65}{I_1}$$

каде што и I_1 = вкупна капацитивна, односно преостаната струја на земјоспојот.

Член 65

Ако трафостаницата се наоѓа на подрачје на урбанизиран дел од населбата каде што не е можно да се изврши одвојување на работното и заштитното заземјување, се изведува здружено заземјување, а оваа трафостаница може да се приклучи само за високонапонската мрежа во која траењето на земјоспојот е ограничено на најмногу 2 часа.

11. Заштита од допир на делови од направи и водови под напон во трафостаница

Член 66

Заштитата од допир на делови од направи и водови што се под напон во трафостаница, мора да биде остварена со погодна конструкција како со: изолирање, затворени кукишта, прегради, сидови, лимови, плочи и сл.

Член 67

Металните делови под напон, што се поставени ерз разводна нисконапонска табла или во орман, мораат да бидат заштитени од случаен допир, со пречки, мрежи, сидови, врати и слично ако постои посебна опасност од таков допир.

Член 68

Растојанието помеѓу преградите (пречки, мрежи, прегради од лим) и деловите што се поставени зад тие прегради, а се наоѓаат под низок напон, мора да изнесува најмалку:

- 1) 200 mm, ако се користат пречки;
- 2) 100 mm, ако се користат мрежи со отвор од 20 до 60 mm;
- 3) 40 mm, ако се користат крути мрежи со отвор од 20 mm, со пречник на жицата од најмалку 2 mm,
- 4) 15 mm, ако се користи полн лим дебел најмалку 1 mm.

По исклучок, дозволени со помали растојанија во префабрикуваните постројки, чии изолациони својства се испитани и ги задоволуваат пропишаните услови.

Член 69

Пречки можат да се користат како заштита од случаен допир само во електрични погонски и затворени електрични погонски простории.

Пречките кои можат да се отстранат без употреба на алат, морат да бидат од изолационен материјал.

Член 70

Растојанието помеѓу металните делови под низок напон и деловите кои не се под напон (на пр. сидови, метални цевки, делови на метална конструкција и сл.) мора да изнесува најмалку 15 mm.

Член 71

На влезовите и пристапите во затворени електрични погонски простории мораат да се постават натписи кои предупредуваат на опасност од електрична струја.

Член 72

Влегување во затворени електрични погонски простории е дозволено само низ врата која се заклучува.

Вратата мора да се отвора во правец на излезот, а бравата мора да биде вградена така што да се оневозможи влез на неовластени лица, и истовремено да се обезбеди несмеќаван излез на лица што се наоѓаат во таа просторија.

Отворањето на вратата од внатрешната страна мора да биде лесно изводливо, без употреба на клуч или алат.

12. Заштита од струјно преоптоварување

Член 73

Заштитата од струјно преоптоварување на уреди и опрема во трафостаница, како и заштитата од струјно преоптоварување на водовите на нисконапонската мрежа (надземни и кабелски), се изведува во согласност со важечките прописи и стандарди, и локалните услови на местото на примената.

13. Заштита на трансформатори со сила од струјно преоптоварување

Член 74

Уредите за автоматска заштита на трансформатори со сила од електрично преоптоварување и од внатрешните и надворешните дефекти треба да бидат во согласност со големината на трансформаторот и неговото значење.

Член 75

За заштита на трансформатори со сила од кратки споеви и доземни кратки споеви служат:

— високоефектни осигурувачи кои, по правило, се поставуваат врз високонапонската страна од трансформаторот со сила, или — примарни или секундарни прекуструјни релее.

По исклучок, трансформатор со сила може да биде и без наведените заштитни уреди ако е опфатен со некоја ефикасна заштита врз високонапонскиот извод преку кој се напојува трафостаницата.

Член 76

Називната струја на високонапонските осигурувачи или релее треба да биде поголема од називната струја на трансформаторот, за да не дојде до исклучување на трансформаторот од работа и при дозволените преоптоварувања и краткотрајни струјни удари (на пр. при вклучување).

Називната струја на заштитниот уред се одбира така што заштитата да дејствува и во случај на краток спој на собирниците со низок напон во трафостаницата.

Времето на исклучувањето на заштитниот уред мора да биде пократко од времето на дозволеното траење на краткиот спој по трајното оптоварување со називната струја на трансформаторот со сила во табелата бр. 2 спрема југословенскиот стандард N. H1.010.

Табела бр. 2

1. Напон на краток спој, u_k (%)	4	5	6	7
2. Трајна струја со краток спој (A) I_k	25	20	16,7	14
Називна струја (A) I_n				
3. Дозволено траење на краткиот спој t_k (s)	1,8	2,8	4,0	5,5

Член 77

Заштитата на трансформаторот со сила од преоптоварување треба да предупреди на настанувањето на преоптоварувањето, и да го исклучи трансформаторот со сила ако преоптоварувањето според големината и траењето ја надминува дозволената граница. За оваа заштита се применува еден од следните заштитни уреди:

- контактен термометар;
- биметални релее, или троми топливи осигурувачи;
- уред за термичко пресликување (термички релее или термичка слика).

При изборот на уредите за заштита на трансформаторот со сила од преоптоварување треба да се води сметка за нивната фактична ефикасност во реални погонски услови, како и за економичноста.

Се смета дека заштитата од преоптоварување е ефикасна, ако овозможува максимално искористување на силата на трансформаторот без битно влијание врз скратувањето на неговиот век на траењето.

Член 78

Примената на уредите за заштита на трансформаторите со сила од преоптоварување не е задолжителна за секој трансформатор, ако во текот на експлоатацијата се преземаат мерки со кои се попречува преоптоварувањето на трансформаторот со сила, како што е прецизното планирање и континуалното следење на развојот на делот на потрошувачката што се напојува од трафостаницата.

Член 79

Трансформаторите со сила кои во погонот треба да работат паралелно со другите трансформатори, мораат да ги исполнуваат условите за таков погон (односи на трансформацијата, спрега, напони на кратки споеви, односи на силите).

14. Заштита на нисконапонските водови од струјно преоптоварување

Член 80

За заштита на нисконапонските водови од струјно преоптоварување и краткотрајно струјно оптоварување во случај на краток спој, се употребуваат топливи осигурувачи или автоматски заштитни прекинувачи.

Заштитата на нисконапонските водови од струјно преоптоварување се изведува врз одводите во трафостаницата, а по потреба, и во нисконапонската мрежа (на пример: на местата на промената на пресекој, на куќните приклучоци и сл.).

Сите одводи на нисконапонските водови треба да бидат обележени со соодветни називи во разводниот орман, со ознаки на пресекој.

Член 81

При изборот на карактеристиките на нисконапонските осигурувачи или автоматските прекинувачи треба да се води сметка за трајно дозволеното струјно оптоварување на спроводниците на водот, термичката цврстина на спроводниците при краток спој, условите за носење на топлината, како и за условите за применетата заштита од превисок напон на допирот.

Член 82

Трајното дозволено оптоварување со струја на големи спроводници на надземни водови се зема според табелата бр. 3, земајќи ја предвид дозволената температура на спроводник од 80°C, при максимална температура на мирниот воздух од + 40°C.

Табела бр. 3

Пресек mm ²	Бакар		Алуминиум	
	A	A	Алучелик 6:1 mm ²	A
16	115	92	16/25	90
25	151	121	25/4	125
35	174	149	35/6	145
50	231	185	50/8	170
70	282	226	70/12	235
95	357	283	95/15	290
120	411	329	120/21	345
150	477	382	150/25	400
185	544	435	185/32	450

Ако температурата на воздухот е пониска од + 40°C, е дозволено оптоварување на спроводниците поголемо од вредностите наведени во табелата бр. 3. Свие вредности на дозволените оптоварувања на голите спроводници на надземните водови се добиваат така што соодветните вредности од табелата бр. 3 ќе се помножат со коефициентот „к“ според табелата бр. 4:

Табела бр. 4

Температура на мирниот воздух °C	30	20	10	0
Коефициент к	1,12	1,22	1,30	1,41

Член 83

Трајно дозволеното оптоварување со струја на голите спроводници на надземните водови може да се зголеми за 8% во однос на вредностите од табелите бр. 3 и 4, ако врз основа на метеоролошките податоци може сигурно да се заклучи дека во време на најголемото оптоварување со струја брзината на ветерот ќе изнесува најмалку 0,6 m/s.

Член 84

Ако одводот од нисконапонскиот разводен орман до затезните изолатори е изведен со изолирани спроводници или кабли, овие спроводници, односно кабли, треба да се димензионираат така што нивното трајно дозволено струјно оптоварување да му одговара на дозволеното оптоварување на надземниот вод на наведениот одвод.

Член 85

Трајното дозволено оптоварување со струја на спроводниците на нисконапонските кабелски водови се избира зависно од конструкцијата на кабелот (видот на изолацијата и спроводниците, бројот и распоредот на спроводниците во кабелот), од температурата на средината во која се наоѓа кабелот, од условите на одведувањето на топлината од кабелот (начин на полагање на кабелот, специфична топлотна отпорност на изолацијата, плаштот и средината во која се наоѓа кабелот, пораст на температурата на спроводниците во однос на околината, бројот на паралелно положените кабли), како и од активната отпорност на спроводниците на кабелот.

Член 86

Времето на прегорувањето на топливите осигурувачи, односно исклучувањето на заштитата при краток спој треба да е толкаво да се обезбети термичка цврстина на спроводниците, и се определува од условите:

$$t \leq a \cdot \left(\frac{S}{I_k} \right)^2$$

каде што е:

t = време на прегорувањето на осигурувачот, односно на исклучувањето на заштитата (s)

S = пресек на спроводникот (mm²)

I_k = струја на краткиот спој (kA)

a = коефициент, кој за параметрите наведени во табелата бр. 5 ги има вредностите дадени во нејата табела.

Табела бр. 5

Вид на водот	Надземен вод		Кабел	
	со бакарни спроводници	со алуминиумски спроводници	со бакарни спроводници	со алуминиумски спроводници
Температура на спроводник при краткиот спој (°C)		50		70
Температура на спроводникот во краткиот спој (°C)	170	160	160	160
Коефициент „а“	0,017	0,007	0,015	0,005

15. Заштита од пожар**Член 87**

Заштита од пожар на електроенергетските постројки и уреди, како и на објектите во близина на тие постројки и уреди, се изведува во согласност со важечките прописи за специјална заштита на електроенергетските постројки од пожар.

Член 88

Целокупната опрема, уредите и другите елементи на трансформационата и нисконапонската мрежа треба да се конструирани и монтирани така што да не можат да предизвикаат пожар од поголем обем, ниту да ги загрозат соседните објекти и објектите во кои или на кои се монтирани.

Член 89

За да се спречи ширењето на пожар, трансформационата мора да биде одвоена од другите објекти. Ако трансформационата се наоѓа во состав на некој друг објект, одвојувањето се врши со преградни ѕидови, со вградување врата од цврст и незапалив материјал, и сл.

Член 90

Трансформационата мора да се изгради така што да се обезбеди задоволително ладење, и гасовите што можат да настанат во трансформационата да можат несмеќавао да заминуваат.

Член 91

Во трансформационата што се наоѓа во склоп на некој друг објект воздухот мора да излегува непосредно надвор. Отворите за вентилација мораат да бидат изградени така што на променливи места да не ги загрозуваат минувачите.

16. Заштита од механички и динамички напрегања**Член 92**

Целокупната опрема, уредите и другите елементи во трансформационата и во нисконапонската мрежа мораат да бидат конструирани и монтирани така што да можат да ги издржат сите динамички и други механички напрегања предвидени со важечките прописи и стандарди, како во нормални услови, така и при кратки споеви и други локални услови на додатните напрегања (мраз, ветар, носивост на почвата, навлегување на водата, итн.).

Елементите на трансформационите и нисконапонските мрежи не смеат да ги загрозуваат објектите, однисно деловите на објектите (темелите, ѕидовите, покривните конструкции, итн.), на кои се монтирани овие елементи.

Член 93

За заштита од механичките и динамичките напрегања на елементите на трансформационите и нисконапонските мрежи се применуваат важечките прописи за техничките нормативи за електроенергетските постројки на називниот напон над 1000 V и техничките нормативи за изградба на надземните електроенергетски водови.

III. ПРЕОДНИ И ЗАВРШНИ ОДРЕДБИ**Член 94**

Одредбите од овој правилник не се применуваат врз трансформационите и нисконапонските мрежи што се изградени пред влегувањето во сила на овој правилник

Член 95

Врз трансформационите и нисконапонските мрежи за чие градење е издадено одобрение пред денот на влегувањето во сила на овој правилник, а чие изведување ќе започне во рок од шест месеци од денот на влегувањето во сила на овој правилник, можат да се применуваат одредбите од Правилникот за техничките нормативи за заштита на нисконапонски мрежи и на припаѓачките трансформаторски станици („Службен лист на СФРЈ“, бр. 11/74 и 20/74).

Член 96

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престанува да важи Правилникот за техничките нормативи за заштита на нисконапонски мрежи и на припаѓачките трансформаторски станици („Службен лист на СФРЈ“, бр. 11/74 и 20/74).

Член 97

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат точ. 7.091, 7.092, 7.093, 7.094, 7.095, 7.095.1, 7.11, 7.111, 7.112, 8.36 и 8.47 на Техничките прописи за изведување на електроенергетските инсталации во зградите, кои се составен дел на Правилникот за техничките мери и услови за изведување на електроенергетските инсталации во зградите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 43/66).

Член 98

Со денот на влегувањето во сила на овој правилник престануваат да важат чл. 143, 144 и 145 на Правилникот за техничките нормативи за електроенергетските постројки од називен напон над 1000 V („Службен лист на СФРЈ“, бр. 4/74).

Член 99

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 16-14415/1

26 декември 1977 година
Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

227.

Врз основа на член 32 став 1 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство и со претседателот на Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К

ЗА КВАЛИТЕТОТ НА МАСТА И МАСЛОТО ОД РАСТИТЕЛНО ПОТЕКЛО, МАРГАРИНОТ, МАЈОНЕЗОТ, ШЕКЕРОТ И ДРУГИТЕ САХАРИДИ И МЕДОТ

Член 1

Како одредби на овој правилник ќе се применуваат одредбите на Правилникот за квалитетот на маста и маслото од растително потекло, маргаринот, мајонезот, шекерот и другите сахариди, слаткарските производи, медот, какао-производите и производите слични на чоколада („Службен лист на СФРЈ“, бр. 19/63, 2/64, 1/67, 27/71 и 58/77), освен одредбите на

член 4 став 1 и чл. 123, 124 и 125, што престануваат да важат со денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 2

Во одредбите на Правилникот за квалитетот на маста и маслото од растително потекло, маргаринот, мајонезот, шеќерот и другите сахариди, слаткарските производи, медот, какао производите и производите слични на чоколада зборовите: „стопанска организација“ во соодветно членување, се заменуваат со зборовите: „организација на здружен труд“ во соодветно членување.

Член 3

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 16-1375/1
3 февруари 1978 година
Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

228.

Врз основа на член 32 став 1 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство и со претседателот на Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К ЗА КВАЛИТЕТОТ НА ОВОШЈЕТО, ЗЕЛЕНЧУКОТ И ПЕЧУРКИТЕ И ПРОИЗВОДИТЕ ОД ОВОШЈЕ, ЗЕЛЕНЧУК И ПЕЧУРКИ

Член 1

Како одредби на овој правилник ќе се применуваат одредбите на Правилникот за квалитетот на овошјето, зеленчукот и печурките и производите од овошје, зеленчук и печурки („Службен лист на СФРЈ“, бр. 27/64, 25/65, 27/68 и 10/71), освен одредбите на член 5 став 1, член 23 став 2, член 297 став 2 и чл. 301, 450, 451 и 452, што престануваат да важат со денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 2

Во одредбите на Правилникот за квалитетот на овошјето, зеленчукот и печурките и производите од овошје, зеленчук и печурки зборовите: „стопанската организација“ во соодветно членување, се заменуваат со зборовите: „организацијата на здружен труд“ во соодветно членување.

Член 3

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 16-1376/1
3 февруари 1978 година
Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

229.

Врз основа на член 32 став 1 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство и со претседателот на Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К ЗА КВАЛИТЕТОТ НА АЛКОХОЛНИТЕ И БЕЗАЛКОХОЛНИТЕ ПИЈАЛАЦИ, МРАЗОТ И ОЦЕТОТ

Член 1

Како одредби на овој правилник ќе се применуваат одредбите на Правилникот за квалитетот на алкохолните и безалкохолните пијалаци, мразот и оцетот („Службен лист на СФРЈ“, бр. 31/63, 25/65, 45/71, 59/72, 41/73, 25/75 и 18/77), освен одредбите на член 4 став 1 и на чл. 101, 102 и 103 што престануваат да важат со денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 2

Во одредбите на Правилникот за квалитетот на алкохолните и безалкохолните пијалаци, мразот и оцетот зборовите: „стопанската организација“ и „претпријатието“ во соодветно членување, се заменуваат со зборовите: „организацијата на здружен труд“ во соодветно членување.

Член 3

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 16-1377/1
3 февруари 1978 година
Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

230.

Врз основа на член 32 став 1 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство и со претседателот на Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К ЗА КВАЛИТЕТОТ НА КАФЕТО И СУРОГАТИТЕ НА КАФЕ, ЧАЈОТ, ЗАЧИНИТЕ, КОНЦЕНТРАТИТЕ ЗА СУПА, ПЕКАРСКИОТ КВАСЕЦ, ПРАШОКОТ ЗА ПЕЧИВО, ПРАШОКОТ ЗА ПУДИНГ, ДИЕ- ТЕТСКИТЕ ПРОИЗВОДИ И АДТИВИТЕ

Член 1

Како одредби на овој правилник ќе се применуваат одредбите на Правилникот за квалитетот на кафеото и сурогатите на кафе, чајот, зачините, концентратите за супа, пекарскиот квасец, прашокот за печиво, прашокот за пудинг, диететските производи и адитивите („Службен лист на СФРЈ“, бр. 22/63, 2/64, 25/65, 59/66, 10/67, 54/67, 15/68, 53/69, 27/71, 8/75 и 58/77), освен одредбите на член 4 став 1 и на чл.

125, 126 и 127, што престануваат да важат со денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 2

Во одредбите на Правилникот за квалитетот на кафеото и сурогатите на кафе, чајот, зачините, концентратите за супа, пекарскиот квасец, прашокот за пециво, прашокот за пудинг, диететските производи и адитивите зборовите: „стопанската организација“ и „предпријатието“, во соодветно членување, се заменуваат со зборовите: „организацијата на здружен труд“ во соодветно членување.

Член 3

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 16-1378/1

3 февруари 1978 година

Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

231.

Врз основа на член 32 став 1 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/77), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство и со претседателот на Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К ЗА КВАЛИТЕТОТ НА МЕСОТО ОД ДОБИТОК ЗА КОЛЕЊЕ, ОД ЖИВИНА И ОД ДИВЕЧ

Член 1

Како одредби на овој правилник ќе се применуваат одредбите на Правилникот за квалитетот на месото од добиток за колење, од живина и од дивеч („Службен лист на СФРЈ“, бр. 34/74 и 26/75), освен одредбите на член 5 став 6 и на чл. 110 и 111, што престануваат да важат со денот на донесувањето во сила на овој правилник.

Член 2

Во Правилникот за квалитетот на месото од добиток за колење, од живина и од дивеч, во член 108 став 2 зборовите: „што ќе ги определи собранието на општината односно собранието на градот“ се заменуваат со зборовите: „определени со пропис донесен во републиката, односно во автономната покраина“.

Член 3

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 16-1379/1

3 февруари 1978 година

Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

232.

Врз основа на член 32 став 1 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 38/77), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство и со претседателот на Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К ЗА КВАЛИТЕТОТ НА ПРОИЗВОДИТЕ ОД МЕСО

Член 1

Како одредби на овој правилник ќе се применуваат одредбите на Правилникот за квалитетот на производите од месо („Службен лист на СФРЈ“, бр. 29/74), освен одредбите на член 4 став 3 и на чл. 173, 174 и 175, што престануваат да важат со денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 2

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 16-1380/1

3 февруари 1978 година

Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

233.

Врз основа на член 32 став 1 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/77), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство и со претседателот на Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П Р А В И Л Н И К ЗА КВАЛИТЕТОТ НА МЛЕКОТО И ПРОИЗВОДИТЕ ОД МЛЕКО, СИРИЛАТА И МЛЕКАРСКИТЕ КУЛТУРИ, СЛАДОЛЕДОТ И ПРАШОКОТ ЗА СЛАДОЛЕД, ЈАЈЦАТА И ПРОИЗВОДИТЕ ОД ЈАЈЦА

Член 1

Како одредби на овој правилник ќе се применуваат одредбите на Правилникот за квалитетот на млекото и производите од млеко, сирилата и млекарските култури сладоледот и прашокот за сладолед, јајцата и производите од јајца („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/64, 36/64 и 33/70), освен одредбите на член 4 став 1, член 11 став 3, член 32 став 2, член 79 став 3 и чл. 126, 127 и 128, што престануваат да важат со денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 2

Во одредбите на Правилникот за квалитетот на млекото и производите од млеко, сирилата и млекарските култури, сладоледот и прашокот за сладолед, јајцата и производите од јајца зборовите: „стопанската организација“ во соодветно членување се заменуваат со зборовите: „организацијата на здружен труд“ во соодветно членување.

Член 3

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 16-1381/1
3 февруари 1978 година
Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

234.

Врз основа на член 32 став 1 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/77), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство и со претседателот на Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К**ЗА КВАЛИТЕТОТ НА КАКАО-ПРОИЗВОДИТЕ, НА ПРОИЗВОДИТЕ СЛИЧНИ НА ЧОКОЛАДА И НА БОНБОНСКИТЕ ПРОИЗВОДИ****Член 1**

Како одредби на овој правилник ќе се применуваат одредбите на Правилникот за квалитетот на какао-производите, на производите слични на чоколада и на бонбонските производи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 54/76 и 23/77), освен одредбите на член 4 став 1 и на чл. 86 и 87, што престануваат да важат со денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 2

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 16-1384/1
3 февруари 1978 година
Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

235.

Врз основа на член 32 став 1 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/77), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство и со претседателот на Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К**ЗА КВАЛИТЕТОТ НА ЖИТАТА, МЕЛНИЧКИТЕ ПРОИЗВОДИ, ЛЕБОТ, ПЕЧИВОТО И ТЕСТЕНИНИТЕ****Член 1**

Како одредби на овој правилник ќе се применуваат одредбите на чл. 1 до 125 на Правилникот за

квалитетот на житата, мелничките производи, лебот, печивото и тестенините („Службен лист на СФРЈ“, бр. 40/77 и 55/77).

Член 2

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“, а ќе се применува од 1 јули 1978 година.

Бр. 16-1385/1
3 февруари 1978 година
Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

236.

Врз основа на член 32 став 1 од Законот за стандардизацијата („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/77), во согласност со претседателот на Сојузниот комитет за земјоделство и со претседателот на Сојузниот комитет за здравство и социјална заштита, директорот на Југословенскиот завод за стандардизација пропишува

П РА В И Л Н И К**ЗА КВАЛИТЕТОТ НА РИБИТЕ, РАКОВИТЕ, ШКОЛКАРИТЕ, МОРСКИТЕ ЕЖОВИ, ЖАБИТЕ, ЖЕЛКИТЕ, ПОЛЖАВИТЕ И НИВНИТЕ ПРЕРАБОТКИ****Член 1**

Како одредби на овој правилник ќе се применуваат одредбите на Правилникот за квалитетот на рибите, раковите, школкарите, морските ежови, жабите, желките, полжавите и нивните преработки („Службен лист на СФРЈ“, бр. 29/64 и 27/68), освен одредбите на член 4 став 1, член 31 став 2 и чл. 204, 205 и 206, што престануваат да важат со денот на влегувањето во сила на овој правилник.

Член 2

Во одредбите на Правилникот за квалитетот на рибите, раковите, школкарите, морските ежови, жабите, желките, полжавите и нивните преработки зборовите: „стопанската организација“ во соодветно членување, се заменуваат со зборовите: „организацијата на здружен труд“ во соодветно членување.

Член 3

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 16-1387/1
3 февруари 1978 година
Белград

Директор
на Југословенскиот завод
за стандардизација,
Милан Крајновиќ, с. р.

237.

Врз основа на член 7 ст. 1 и 2 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и на народните банки на автономните покраини („Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/76), член 42 од Законот за паричниот систем („Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/76) и член 51 ст. 2 и 3 од Законот за девизното работење и кредитните односи со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 15/77), Советот на гувернерите донесува

О Д Л У К А

ЗА НАЧИНОТ НА ПРИМАЊЕ ВО ДЕПОЗИТ ДЕВИЗИ НА ГРАЃАНИ ШТО СЕ ВОДАТ НА СМЕТКИТЕ НА ОВЛАСТЕНАТА БАНКА И ЗА ОДОБРУВАЊЕ БЕСКАМАТЕН КРЕДИТ НА ОВЛАСТЕНАТА БАНКА ШТО ГИ ДЕПОНИРА ДЕВИЗИТЕ

1. Народната банка на Југославија прима во депозит девизи на граѓани што се водат на сметките на овластената банка и ѝ одобрува на овластената банка чии девизи ги прима во депозит бескаматен кредит во височина на динарската противвредност на девизите што ги примила во депозит, на начинот предвиден со оваа одлука.

2. Девизите од точка 1 на оваа одлука овластената банка ги депонира на сметките на Народната банка на Југославија што се водат кај странските банки, во валутите во кои ги води девизните штедни влогови на граѓаните.

Депозитот на овластената банка депониран во смисла на став 1 од оваа точка се води кај народната банка на републиката, односно кај народната банка на автономната покраина (во натамошниот текст: народната банка) според седиштето на овластената банка.

Бескаматен кредит во височина на динарската противвредност на депонираните девизи од став 1 на оваа точка ѝ дава на овластената банка народната банка од став 2 на оваа точка.

3. Односите помеѓу овластената банка и народната банка се регулираат со договор за депонирање на девизите и за користење на бескаматен кредит според оваа одлука.

Договорот од став 1 на оваа точка се склучува на барање од овластената банка, што сака да депонира девизи.

4. Со договорот од точка 3 на оваа одлука се утврдува обврската на овластената банка девизите според оваа одлука да може да ги депонира до височината на состојбата на девизните сметки и на девизните штедни влогови на граѓаните, а во валутите во кои тие сметки односно влогови се водат, како и обврската, во случај на намалување на средствата на тие сметки, односно влогови да ги повлекува депонираните девизи и да го враќа соодветниот дел на бескаматниот кредит.

Со договорот поблиску се утврдува и обврската на народната банка на овластената банка да ѝ пренесува средства во височина на динарската противвредност на девизите што банката ги депонира во смисла на оваа одлука.

Динарската противвредност на депонираните девизи се утврдува со примена на средниот курс на депонираната странска валута важечки на денот на примањето на девизите во депозит.

5. Депонирањето на девизите банката овластена за вршење на платниот промет и на кредитните работи со странство (во натамошниот текст: овластената банка) го врши со пренос на тие девизи од својата сметка во странство на сметката на Народната банка на Југославија во странство.

Банката овластена за вршење на девизно-валутните работи на Југославија (во натамошниот

текст: банката овластена за девизни работи во земјата) девизите на граѓаните ги депонира преку овластената банка.

6. Овластената банка за депонирање на девизи во смисла на точ. 2 и 5 на оваа одлука ја известува Народната банка на Југославија и народната банка, со доставување по една копија од налогот за пренос на средствата издаден на странската банка кај која се водат нејзините девизни средства.

Ако банката од став 1 на оваа точка депонира девизи за сметка на банката овластена за девизни работи во земјата, во налогот за пренос на девизите се назначува банката за чија сметка се врши тој пренос.

7. Народната банка, врз основа на примената копија од налогот од точка 6 на оваа одлука, ѝ пренесува на овластената банка за чија сметка се врши депонирањето на девизите, средства на бескаматен кредит во височина на динарската противвредност на депонираните девизи според средниот курс што важи на денот на примањето на девизите во депозит а кој овластената банка ќе го означи во налогот на странската банка како ден со кој преносот треба да се изврши. Истовремено народната банка во своите книги го одобрува износот на девизите на девизната депозитна сметка на таа овластена банка.

Народната банка на Југославија, врз основа на копијата од налогот од точка 5 став 1 на оваа одлука, ги прифаќа девизите депонирани кај странската банка и износот на тие девизи ѝ го одобрува на народната банка од точка 2 ст. 2 и 3 на оваа одлука, кај која овластената банка го води депозитот и користи бескаматен кредит според оваа одлука.

8. Овластената банка може, според своите потреби да ги повлекува од Народната банка на Југославија девизите депонирани според оваа одлука а должна е да ги повлече во смисла на намалување на состојбата на девизните сметки и девизните штедни влогови на граѓаните под износот на депонираните девизи по одделни валути.

Овластената банка поднесува барање до Народната банка на Југославија за повлекување на средствата од став 1 на оваа точка наведувајќи го износот на девизите што ги повлекува од депозит и странската банка кај која сака средствата да се пренесат, како и денот кога преносот треба да се изврши. Копија од ова барање овластената банка доставува до народната банка.

Банката овластена за девизни работи во земјата барањето за повлекување на депозитот го доставува до Народната банка на Југославија преку овластената банка.

Истовремено со поднесувањето на барањето од став 1 односно од став 2 на оваа точка, овластената банка ѝ го враќа на народната банка бескаматниот кредит, според средниот курс применет за најрано депонираните а уште неповлечените девизи.

9. Народната банка, врз основа на примената копија на барањето за повлекување на депонираните девизи и доказот за враќањето на соодветниот износ на бескаматниот кредит во смисла на точка 8 од оваа одлука, ја задолжува овластената банка во девизната депозитна сметка и истиот износ ѝ го одобрува на народната банка на Југославија и за тоа ја известува Народната банка на Југославија.

Народната банка на Југославија, врз основа на применото барање од овластената банка од точка 8 на оваа одлука, ги пренесува девизите од својата сметка во странство во корист на сметката на овластената банка во странство.

10. Депонирањето на девизите, како и повлекувањето на девизите од депозит, се врши во заокружени износи, што не можат да бидат помали од 100 единици на односната странска валута.

11. Девизите затечени на девизните сметки и на девизните штедни влогови на граѓаните на денот

на влегувањето во сила на оваа одлука, овластената банка може да ги депонира кај Народната банка на Југославија според постапката предвидена во точ. 2 до 7 на оваа одлука.

12. Овластената банка, врз основа на извештајот од народната банка дека ги примила девизите во депозит и дека дала бескаматен кредит, во своите книги спроведува соодветни книжења.

13. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

О. бр. 7
7 март 1978 година
Белград

Претседател
на Советот на гувернерите
гувернер
на Народната банка на
Југославија,
д-р Кесенте Бегов, с. р.

238.

Врз основа на член 19 точка 5 од Законот за Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/76), и член 11 од Законот за постојаните средства на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини во периодот од 1976 до 1980 година („Службен лист на СФРЈ“, бр. 33/76), Собранието на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини, на седницата од 28 февруари 1978 година, донесува

ОДЛУКА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ВИСОЧИНАТА НА ГОДИШНАТА И МЕСЕЧНАТА АКОНТАЦИЈА НА ПОСТОЈАНИТЕ СРЕДСТВА НА ФОНДОТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ЗА КРЕДИТИРАЊЕ НА ПОБРЗИОТ РАЗВОЈ НА СТОПАНСКИ НЕДОВОЛНО РАЗВИЕНИТЕ РЕПУБЛИКИ И АВТОНОМНИ ПОКРАИНИ

1. Се утврдуваат следните износи на годишната и месечната аконтација на постојаните средства на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини (во натамошниот текст: Фондот), што во корист на Фондот ќе ги уплатуваат основните организации на здружен труд, односно републиките и автономните покраини:

— во динари —

	Годишна аконтација на постојаните средства на Фондот	Месечна аконтација на постојаните средства на Фондот
— СР Босна и херцеговина	1.699.800.000	141.650.000
— СР Црна Гора	250.000.000	20.833.000
— СР Хрватска	3.703.100.000	308.592.000
— СР Македонија	730.900.000	60.908.000
— СР Словенија	2.485.400.000	207.117.000
— СР Србија (без автономните покраини)	3.219.500.000	268.292.000
— САП Косово	244.400.000	20.367.000
— САП Војводина	1.430.400.000	
— во првото полугодие		93.360.000
— во второто полугодие		143.040.000
ВКУПНО:	13.763.500.000	
— во првото полугодие		1.123.119.000
— во второто полугодие		1.170.799.000

2. Ако од месечните аконтации и годишната уплата на постојаните средства на Фондот на територијата на републиката, односно автономната покраина, не се оствари износот на аконтацијата на постојаните средства во височината утврдена со оваа одлука, разликата помеѓу уплатениот износ на аконтацијата од страна на основните организации на здружен труд и височината на аконтацијата утврдена со оваа одлука ќе ја уплатат, републиките, односно автономните покраини во рок од 30 дена по утврдувањето на таа разлика.

3. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

02. Бр. 27/17-78
28 февруари 1978 година
Белград

Собрание на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзиот развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини

Директор на Фондот, Претседател на Собранието,
д-р Зеку Бејтулаху, с. р. Бранислав Пенезиќ, с. р.

239.

Врз основа на член 6 став 6 од Законот за утврдување и распоредување на вкупниот приход и на доходот („Службен лист на СФРЈ“, бр. 62/77 генералниот директор на Службата на општественото книговодство, во согласност со сојузниот секретар за финансии, пропишува

УПАТСТВО

ЗА СОДРЖИНАТА, ФОРМАТА И НАЧИНОТ НА УПОТРЕБА НА ПОСЕБНИОТ НАЛОГ ЗА ПЛАЌАЊЕ ОБВРСКИ

1. Со ова упатство се пропишува, согласно со член 6 од Законот за утврдување и распоредување на вкупниот приход и на доходот, посебниот налог за плаќање обврски — Образец бр. 44, што на корисниците на општествени средства — должници им служи за дознака односно за плаќање обврски во рок од петнаесет дена од денот на истекот на пресметковниот период за кој се утврдува вкупниот приход, под услов должничко-доверителскиот однос да настанал во последните петнаесет дена на пресметковниот период и дознаката односно уплатата да пристигне на жиро-сметка на поверителот во рок од петнаесет дена од денот на настапувањето на должничко-доверителскиот однос.

2. Посебниот налог за плаќање обврски го издава должникот врз товар на својата сметка и го поднесува до службата на општественото книговодство кај која се водат неговите сметки.

3. Посебниот налог за плаќање обврски — Образец 44 — има правоаголна форма, димензии 170 X 102 мм, печатен со самокопирачка хартија во светлосина боја.

4. Посебниот налог за плаќање обврски содржи:

- 1) назив и седиште на организационата единица на службата на општественото книговодство (во натамошниот текст: Службата);
- 2) назив и седиште на налогодавецот;
- 3) број на сметката на налогодавецот;
- 4) број на инвестициониот објект;
- 5) ознака на шифрата на сметката на расчленетиот промет;
- 6) назив и седиште на корисникот во чија корист се врши пренос на средствата;
- 7) број на сметката на корисникот во чија корист се врши пренос на средствата;

- 8) износ на динари;
 - 9) цел на дознаката со повикување на број;
 - 10) датум на настанување на должничко-доверителскиот однос;
 - 11) ознака на контролата;
 - 12) место и датум на издавањето на посебниот налог за плаќање обврски;
 - 13) штембил и потпис на налогодавецот.
5. Посебниот налог за плаќање обврски се состои од четири примероци. Одделни од овие примероци носат ознаки: „Посебен налог за плаќање обврски“, „Извештај за задолжување“, „Налог за одобрение“, „Извештај за одобрение“.

6. Со едно испишување се пополнуваат сите примероци на посебниот налог за плаќање обврски. Корисниците на општествени средства се должни на посебниот налог за плаќање обврски да ги пополнат сите елементи освен бројот на инвестициониот објект, ознаката на шифрата и ознаката на контролата.

На посебниот налог за плаќање обврски корисниците на општествени средства не можат, освен пропишаните елементи, да запишуваат никакви други елементи ниту податоци.

7. При пополнувањето на посебниот налог за плаќање обврски, корисниците на општествени средства ќе се придржуваат кон следното:

- 1) под зборовите: „Служба на општественото книговодство“ се внесува местото во кое е седиштето на службата кај која се водат сметките на должникот;
- 2) броевите на сметките што се внесуваат во образецот мораат да му одговараат на називот на налогодавецот врз чиј товар се врши плаќање односно на називот на корисникот во чија корист се врши пренос на средствата. Под бројот на сметката се подразбира бројот што на корисникот на општествени средства му е определен при прифаќањето на барањето за отворање сметки и кој е внесен во регистарот на корисниците на општествени средства кај Службата;
- 3) броевите на сметките и износот на динари се внесуваат во врамениот простор од налогот предвиден за таа цел;
- 4) износот на динари се испишува со цифарски ознаки, со тоа што износот во пари се одвојува со

запирка. Ако се внесува износот само во динари, по износот се става запирка и се додаваат две нули. Пред износот на динари се ставаат две паралелни црти или ѕвездичка;

5) рубриката — Цел на дознаката треба да биде пополнета така што од неа да се гледа намената и основот по кој се врши плаќањето односно да дава податоци за спроведување на контролата која се врши по налозите на платниот промет;

6) врамениот простор „повикување на број“ корисниците на општествени средства можат да го користат за внесување на бројот на исправата на која се однесува плаќањето, како и за други намени кај кои целта на дознаката може да се искаже цифарски, ако има потреба да се внесува таков податок. Во тој простор не можат да се внесуваат ознаки со букви, ниту пресметки од кој и да е вид;

7) како датум на настанување на должничко-доверителскиот однос се внесува датумот што, според прописите, се смета за ден на настанување на должничко-доверителскиот однос;

8) датум на издавањето на налогот мора да му одговара на датумот на поднесувањето на налогот до Службата.

8. Посебниот налог за плаќање обврски го потпишуваат овластените лица чии потписи се депонирани кај Службата. Покрај потписот на налозите мора да биде ставен отпечаток на штембилот на корисникот на општествени средства — налогодавец, што е депониран кај Службата.

9. Посебниот налог за плаќање обврски — Образец бр. 44 е отпечатен кон ова упатство и е негов составен дел.

10. Ова упатство влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

20 Пр.-9/18—78
9 март 1978 година
Белград

Заменик-генерален директор
на Службата на општественото
книговодство,
д-р Милое Николиќ, с. р.

СЛУЖБА НА ОПШТЕСТВЕНОТО КНИГОВОДСТВО

.....
(Организациона единица на Службата)

Книжете врз товар на нашата сметка

.....
(назив и седиште на налогодавецот)

Во корист на сметката

.....
(назив и седиште на корисникот)

Цел на дознаката

.....

настанување на должничко-доверителски однос _____ датум

ПОСЕБЕН НАЛОГ ЗА ПЛАЌАЊЕ ОБВРСКИ

број _____

Број на инв. објект _____ Шифра _____

број _____

ДИН. _____

повикување на број _____

Озн. на контролата

Обр. бр. 44 СОК

место и датум

(Штембил и потпис на налогодавецот)

240.

Врз основа на член 5 став 2, во врска со член 3 од Законот за воведување на единствена матичен број на граѓаните („Службен лист на СФРЈ“, бр. 58/76), Сојузниот извршен совет, Извршниот совет на Собранието на СР Босна и Херцеговина, Извршниот совет на Собранието на СР Македонија, Извршниот совет на Собранието на СР Словенија, Извршниот совет на Собранието на СР Србија, Извршниот совет на Саборот на СР Хрватска, Извршниот совет на Собранието на СР Црна Гора, Извршниот совет на Собранието на САП Војводина, и Извршниот совет на Собранието на САП Косово склучуваат

ДОГОВОР

ЗА ПОДЕЛБА НА БРОЕВИТЕ НА РЕГИСТАРОТ ЗА ЕДИНСТВЕН МАТИЧЕН БРОЈ НА ГРАЃАНИТЕ

1. Сојузниот извршен совет, извршните совети на собранијата на републиките и извршните совети на собранијата на автономните покраини се согласија за поделбата на броевите на регистарот за единствен матичен број на граѓаните (IV група на цифри во структурата на цифрите на единствениот матичен број на граѓаните) и ги утврдија органите надлежни за определување на единствениот матичен број на граѓаните да ги користат следните броеви на регистарот:

- 1) во Социјалистичка Република Босна и Херцеговина — броевите од 10 до 19;
- 2) во Социјалистичка Република Црна Гора — броевите од 20 до 29;
- 3) во Социјалистичка Република Хрватска — броевите од 30 до 39;
- 4) во Социјалистичка Република Македонија — броевите од 40 до 49;
- 5) во Социјалистичка Република Словенија — броевите од 50 до 59;
- 6) во Социјалистичка Република Србија, без автономните покраини — броевите од 70 до 79;
- 7) во Социјалистичка Автономна Покраина Војводина — броевите од 80 до 89;
- 8) во Социјалистичка Автономна Покраина Косово — броевите од 90 до 99.
- 9) Сојузниот секретаријат за внатрешни работи во рамките на овластувањата од член 11 на Законот за воведување на единствен матичен број на граѓаните броевите од 00 до 09.

2. Овој договор влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

15 март 1978 година
Белград

За Сојузниот извршен совет,
Фрањо Херлевиќ, с. р.

За Извршниот совет на Собранието на СР Босна и Херцеговина,
Мато Андриќ, с. р.

За Извршниот совет на Собранието на СР Македонија,
Мирко Буневски, с. р.

За Извршниот совет на Собранието на СР Словенија,
Франца Кожал, с. р.

За Извршниот совет на Собранието на СР Србија,
Висољан Станковиќ, с. р.

За Извршниот совет на Саборот на СР Хрватска,
Златко Узелац, с. р.

За Извршниот совет на Собранието на СР Црна Гора,
Вучиќ Чагоровиќ, с. р.

За Извршниот совет на Собранието на САП Војводина,
Душан Ружиќ, с. р.

За Извршниот совет на Собранието на САП Косово,
Мустафа Сафедина, с. р.

241.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА МЕТАЛНА АМБАЛАЖА ОД ЦРН И ПОЦИНКУВАН ЛИМ

1. Претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите на 18 октомври 1977 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за метална амбалажа од црн и поцинкуван лим, со тоа што производителските организации на здружен труд да можат да ги зголемат своите затечени продажни цени при постојните услови на продажбата, така што највисоките продажни цени да изнесуваат, и тоа за:

Дин/парче

1) бочва со зафатнина 210 l од декапиран лим дебелина 1 mm, бојосана, со два чепа (JUS M.Z2.220)	286,60
2) бочва со зафатнина 210 l од декапиран лим дебелина од 1 до 1,25 mm, бојосана, со два чепа (JUS M.Z2.220)	310,05
3) бочва со зафатнина 210 l од декапиран лим дебелина 1,25 mm, бојосана, со два чепа (JUS M.Z2.220)	342,65
4) бочва со зафатнина 210 l од декапиран лим дебелина 1,25 mm, бојосана, на винт (JUS M.Z2.220)	350,40
5) бочва со зафатнина 210 l, од декапиран лим дебелина од 1 до 1,25 mm, небојосана со два чепа (JUS M.Z2.220)	321,75
6) бочва со зафатнина 210 l, од декапиран лим дебелина од 1 до 1,25 mm небојосана, на винт (JUS M.Z2.220)	329,95
7) бочва со зафатнина 210 l, од декапиран лим дебелина од 1,25 mm поцинкувана, со два чепа (JUS M.Z2.220)	443,80
8) бочва со зафатнина 210 l, од декапиран лим дебелина од 1,25 mm, поцинкувана на винт (JUS M.Z2.220)	450,45
9) бочва со зафатнина 200 l, од поцинкуван лим дебелина 1 mm (JUS M.Z2.220)	386,40
10) бочва со зафатнина 210 l, од декапиран лим дебелина 1,50 mm, поцинкувана, со два чепа (JUS M.Z2.220)	430,20

	Дин/парче
11) бочва со зафатнина 200 l, од декапиран лим, дебелина од 1,50 mm, поцинкувана, со два чепа, со-Н-обрач, тешка кована (JUS M.Z2.220)	814,75
12) бочва со зафатнина од 220 до 240 l од декапиран лим, дебелина 0,5 mm и 0,6 mm за битумен (JUS M.Z2.220)	175,85
13) хобок со зафатнина 30 l, од лим дебелина 0,6 mm, бојосан, со патент-затворач	74,00
14) хобок со зафатнина 48 l, од лим дебелина 0,6 mm, бојосан, со патент-затворач	81,40
15) хобок со зафатнина 60 l, од лим дебелина 0,6 mm, со патент-затворач	83,40
16) хобок со зафатнина 90 l, од лим дебелина 0,6 mm, бојосан, со патент-затворач	114,65
17) хобок со зафатнина 100 l, од декапиран лим дебелина 1 mm, бојосан, со поклопка и патент-затворач	167,00
18) хобок со зафатнина 200 l, од декапиран лим дебелина од 1,10 до 1,20 mm, бојосан, со поклопка и патент-затворач	311,45
19) канта поцинкувана со зафатнина 25 l, од лим дебелина 0,50 mm, со двојна поклопка	55,25
20) канта поцинкувана со зафатнина 50 l, од лим дебелина 0,50 mm, со четири закачалки	87,05
21) канта со зафатнина 36 l, од декапиран лим дебелина 0,50 mm, бојосана, со отвор Ø 200 mm	58,90
22) канта со зафатнина 50 l, од декапиран лим дебелина 0,50 mm, бојосана, со отвор Ø 200 mm	65,70

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат односно купуваат по цените и под условите што се предвидени во Спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени, со решение бр. 4318 од 6 март 1978 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставници на производителите: 6 производители — потписници на Спогодбата.

Претставници на купувачите-потрошувачи: 18 купувачи-потрошувачи потписници на Спогодбата.

242.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ТЕХНИЧКИ, ТРГОВСКИ, ЕЛЕКТРОЗАВАРЕНИ И КОВАНО ВАРЕНИ СИЏИРИ

1. Претставниците на производителите и претставниците на потрошувачите на 15 септември 1977 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за технички, трговски, електрозаварени и ковано варени сиџири, со тоа што производителските организации на здружен труд да можат своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, да ги зголемат во

просек до 5,5%, а според Ценовникот што е составен дел на Спогодбата.

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат, односно купуваат по цените и под условите, што се предвидени во Спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени со решение бр. 3922 од 27 февруари 1978 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставници на производителите: Товарна вериџе — Лесце, „Сила“ — Стара Моравица и РМК „Зеница“ — Зеница.

Претставници на купувачите-потрошувачи: 12 купувачи-потрошувачи потписници на Спогодбата.

243.

Врз основа на член 22 од Законот за општествена контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 25/72 и 35/72), претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите склучуваат

СПОГОДБА

ЗА ПРОМЕНА НА ЗАТЕЧЕНИТЕ ЦЕНИ ЗА ВЕШТАЧКИ КОРУНД

1. Претставникот на производителот и претставниците на потрошувачите на 8 декември 1977 година склучија и потпишаа Спогодба за промена на затечените цени за вештачки корунд, со тоа што производителската организација на здружен труд да може своите затечени продажни цени, при постојните услови на продажбата, да ги зголеми до 9%.

2. Учесниците на оваа спогодба се обврзуваат дека производите од точка 1 на оваа спогодба ќе ги продаваат, односно купуваат по цените и под условите што се предвидени во Спогодбата.

3. На оваа спогодба даде согласност Сојузниот завод за цени со решение бр. 4988 од 10 март 1978 година.

4. Оваа спогодба влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Претставник на производителот: Товарна друштина — Руше.

Претставници на купувачите-потрошувачи: „Свати“ — Марибор, „Комет“ — Зрече, Загребачка индустрија абразива — Загреб и „Индиана“ — Кратово.

По извршеното споредување по изворниот текст, е утврдено дека во текстот на Одлуката за намалување на средствата за нестопански инвестиции предвидени во Буџетот на федерацијата за 1977 година, објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/77), се поткрала долунаведената грешка, та се дава

ИСПРАВКА

НА ОДЛУКАТА ЗА НАМАЛУВАЊЕ НА СРЕДСТВОТА ЗА НЕСТОПАНСКИ ИНВЕСТИЦИИ ПРЕДВИДЕНИ ВО БУЏЕТОТ НА ФЕДЕРАЦИЈАТА ЗА 1977 ГОДИНА

Во точка 1 одредба под 10 под а) наместо износот: „158.200.000“ треба да стои: „158.257.000“.

Од Сојузниот извршен совет, Белград, 10 март 1978 година.

По извршеното споредување со изворниот текст е утврдено дека во текстот на Уредбата за Сервисот за административни и сметководствени работи на сојузните органи на управата и на сојузните организации, објавен во „Службен лист на СФРЈ“, бр. 6/78, се поткрала долунаведената грешка, па се дава

ИСПРАВКА

НА УРЕДБАТА ЗА СЕРВИСОТ ЗА АДМИНИСТРАТИВНИ И СМЕТКОВОДСТВЕНИ РАБОТИ НА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИ НА УПРАВАТА И НА СОЈУЗНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ

Во член 2 став 1 наместо зборовите: „срамнување“ треба да стои: „средување“.

Од Сојузниот извршен совет, Белград, 8 март 1978 година.

ОДЛИКУВАЊА

УКАЗ

ПРЕТСЕДАТЕЛОТ НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 337 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и член 4 од Законот за одликувањата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликуваат:

— за особени заслуги во изградбата и јакнењето во вооружените сили на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО ОРДЕН НА НАРОДНАТА АРМИЈА СО ЛОВРОВ ВЕНЕЦ

3. пролетерски гардиски пешадиски полк

— за особени заслуги стечени во областа на музичката култура и негувањето на револуционерната песна

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО ЗЛАТНА СВЕЗДА

Уметничкиот ансамбл на ЈНА

— за особени заслуги во развивањето на пријателските односи и мирољубивата соработка помеѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и други држави

СО ОРДЕН НА ЈУГОСЛОВЕНСКОТО ЗНАМЕ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

Шиљеговиќ Јован Воислав, полковник на авијација

— за особени заслуги во ширењето на братството и единството меѓу нашите народи и народности

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Вељковиќ Александар Бранислав, заставник I класа на административна служба

— за покажана храброст во исклучителна ситуација при опасност по личниот живот и по животите на населението

СО ОРДЕН ЗА ХРАБРОСТ

Колунџиќ Стево Жељко, поручник на авијација

— за особени заслуги на полето на јавната дејност со која се придонесува кон општиот напредок на земјата

СО ОРДЕН НА РЕПУБЛИКАТА СО БРОНЗЕН ВЕНЕЦ

Бјелајац Симо Бранко, пешадиски полковник

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Вукотиќ Бошко Босилка

— за покажана храброст во борбата против непријателот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија

СО МЕДАЛ ЗА ХРАБРОСТ

Матијаш Фрањо Фрањо.

Бр. 104
10 август 1977 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

УКАЗ

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликуваат:

Од СР Словенија

— за особени заслуги во создавањето и ширењето на братството и единството меѓу нашите народи и народности

СО ОРДЕН БРАТСТВО И ЕДИНСТВО СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Белтрам Антона Франц;

— за покажана лична храброст во борбата против непријателот за ослободување на земјата

СО ОРДЕН ЗА ХРАБРОСТ

Андрлич Франца Франц;

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

Амброжич Карла Драго, Беседњак Франца Бернами, Фистер Антона Франц, Хмељак-Грунгар

Албина Роза, Јелинич Викторја Виктор, Лебан Петера Албин, Млакар-Кребељ Франца Тилка, Павлица Антова Милан, Пођаворшек Грегора Албин, Scogzai Вилема Јордан;

— за заслуги на полето на јавната дејност со која се придонесува кон општиот напредок на земјата

СО ОРДЕН НА РЕПУБЛИКАТА СО БРОНЗЕН ВЕНЕЦ

Карер-Личен Алојза Сава, Котар Јакоба Леополд, Ровтар Карла Славко;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичката изградба на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА СВЕЗДА

Балич Ивана Вилем Белтрам Милована Томаж, Факин Франца Роберт, Гербец Валентина Сречко, Јоган Ивана Макс, Кобал Јожефа Марјан, Козем Антона Душан, Латич Бечира Мустафа, Личен-Кодрич Франца Људмила, Лисјак-Канте Антона Јулијана, Можина-Пишчанц Франца Вида, Немец Андреја Антон, Немец Ивана Људмила, Штокељ-Лисјак Ивана Милена, Таљат-Ликар Ивана Аница, Тробец Јожефа Јожеф;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Белингер Франца Ана, Бевк Леополда Јанко, Бирса Павла Јожеф, Блажица Ловренца Александер, Боштјанчич Карела Алојз, Браткич Петра Алојз, Буковец Павела Франц, Цотич Карла Дамијан, Дробеж Јгнација Марјан, Франчешкин Ернеста Андреј, Фурлан Станислава Станислав, Фурлан Јожефа Војко, Габријелчич Оскарја Цветко, Габријелчич Вернарда Мирослав, Кофол Франца Јанко, Когој Јожефа Алфонз, Когој Емила Мартин, Коленц Карела Драго, Ковач Александра Франце, Лапајне Ивана Петар, Лебан Рудолфа Алојз, Лебан-Грауф Ивана Марија, Ловец Штефана Александер, Макарович Адо Јан, Немец Готарда Јожеф, Оман Јанеза Иван, Пажор Франца Адолф, Петровчич Албина Јордан, Пирјевец Јожета Сергеј, Плазар Ивана Стане, Подгорник Јожефа Валентин, Прегељ Ивана Јанко, Слокар-Прегељ Јанеза Алојзија, Станич Алојза Доминик, Шчука Ивана Владимир;

Шник Јожефа Људмила, Шулин Ивана Владимир, Турк Јожефа Алојз, Ушај Емила Емил, Ватовец Франца Албин, Великоња Антоантонија, Вирант Јанеза Цирил, Водопивец Алојза Андреј, Водопивец Станислава Гвидо, Врабец Франца Венцеслав, Жганк-Хлебец Ивана Милена;

— за покажана храброст во борбата против непријателот за ослободување на земјата

СО МЕДАЛ ЗА ХРАБРОСТ

Робич Андреја Андреј;

— за залагање во социјалистичката изградба на земјата

СО МЕДАЛ ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД

Бизјак-Шчука Јожефа Кристина, Чеbron-Север Јожефа Јожица, Гентиле-Мрак Ивана Марија, Ха-

ла Ивана Ангела, Ипавец Филипа Јожеф, Јакопич Антоан Иван, Крижман Изидорја Даворин, Рован Франца Андреја, Рутар Ивана Иван, Шмид-Липичар Милке Хедвика;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

Бирса Антоан Виктор, Блажица-Горјан Ивана Отилија, Брулц Франца Мирко, Форназарич Јожефа Алојз, Фурлан-Горјан Алфреда Елвира, Јанзич Метода Марјан, Кавчич-Људевит Рожа Марија, Комац Јожефа Иван, Коршич Алојза Анзелм, Крањц Антоан Мирослав, Кутин Карла Карел, Матјац Станка Зоран, Михелич Цирила Рајко, Млекуж Антоан Антон, Млекуж Алојза Рихард, Стубељ Франца Јожица, Трампуж Рудолфа Роберт, Валич Јожефа Карло, Зорч Франца Алберт, Жејн Јанеза Франц;

Од СР Србија

— за особени заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО ЗЛАТЕН ВЕНЕЦ

Милосављевиќ Стојка Звонимир;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за социјалистичката изградба на земјата

СО ОРДЕН ЗАСЛУГИ ЗА НАРОД СО СРЕБРЕНА СВЕЗДА

Милић-Мишиќ Аранђела Драгица, Стојковиќ-Манасијевиќ Љубомира Мирослава;

— за заслуги и постигнати успеси во работата од значење за напредокот на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕН ВЕНЕЦ

Ливиус Васе Дудулец, Манчић Живадина Миодраг, Милошевиќ Велимира Градимир, Павловиќ Драгомира Петар, Стојиљковиќ Анђелина Градимир, Стојковиќ Аврама Милорад, Стојковиќ Миодрага Петар, Вученовиќ Дмитра Бранко;

— за залагање и постигнати успеси во работата

СО МЕДАЛ НА ТРУДОТ

Богдановиќ Стојана Томислав, Ђорђевиќ-Стојиљковиќ Добринка, Филиповиќ Љубомира Александар, Николиќ Стојана Марјан, Петровиќ Младена Миливоје, Стаменковиќ Милоја Славко, Стојановиќ Ђорђа Петра Јелка.

Бр. 107

5 септември 1977 година
Белград

Погпретседник
на Претседателството
на СФРЈ,
Дороњски Стеван, с. р.

У К А З

Страна

**ПРЕТСЕДАТЕЛОТ
НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА
ЈУГОСЛАВИЈА**

врз основа на член 337 точка 4 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија и член 4 од Законот за одликувањата на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се одликува

— за заслуги во развивањето и зацврстувањето на мирољубивата соработка и пријателските односи помеѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Федеративна Република Бразил

**СО ОРДЕН НА ЈУГОСЛОВЕНСКОТО ЗНАМЕ СО
ЛЕНТА**

Francis Henri Teixeira de Mesquita, амбасадор на Федеративна Република Бразил во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

Бр. 108

9 септември 1977 година
Белград

Претседател
на Републиката,
Јосип Броз Тито, с. р.

СОДРЖИНА:

	Страна
216. Одлука за утврдување на критериумите за мерките што надлежниот орган на републиката, односно на автономната покраина ги презема ако дојде до отстапувања во извршувањето на проекциите на платнобилансните позиции на републиките, односно на автономните покраини во Единствената проекција во Платниот биланс на Југославија за 1977 година — —	377
217. Одлука за определување на максималните цени, односно тарифните ставови за превоз на стоки на пругите на југословенските железници — — — — —	377
218. Решение за забрана на внесувањето и растурањето на списанието „Domenica del Corriere“ — — — — —	378
219. Решение за забрана на внесувањето и растурањето на списанието „Ероса“ — — — — —	378
220. Решение за забрана на внесувањето и растурањето на весникот „Frankfurter Allgemeine Zeitung“ — — — — —	378
221. Решение за забрана на внесувањето и растурањето на весникот „Il Piccolo“ — — — — —	378
222. Решение за забрана на внесувањето и растурањето на весникот „Neue Illustrierte Wochenschau“ — — — — —	379
223. Решение за забрана на внесувањето и растурањето на весникот „Financial Times“ — — — — —	379
224. Правилник за измени и дополнења на Правилникот за максимално дозволените количини на пестициди во животните намирници — — — — —	379
225. Правилник за метролошките услови за бирети од стакло за течности — — — — —	380
226. Правилник за техничките нормативи за заштита на нисконапонските мрежи и припаѓачките трансформаторски станици — — — — —	382
227. Правилник за квалитетот на маста и маслото од растително потекло, маргаринот, мајонезот, шеќерот и другите сахариди и медот — — — — —	393
228. Правилник за квалитетот на овошјето, зеленчукот и печурките и производите од овошје, зеленчук и печурки — — — — —	394
229. Правилник за квалитетот на алкохолните и безалкохолните пијалаци, мразот и оцетот — — — — —	394
230. Правилник за квалитетот на кафето и сурогатите на кафе, чајот, зачините, концентратите за супа, пекарскиот квасец, прашокот за пециво, прашокот за пудинг, диететските производи и адитивите — — — — —	394
231. Правилник за квалитетот на месото од добиток за колење, од живина и од дивеч — — — — —	395
232. Правилник за квалитетот на производите од месо — — — — —	395
233. Правилник за квалитетот на млекото и производите од млеко, сирјатата и млекарските култури, сладоледот и прашокот за сладолед, јајцата и производите од јајца — — — — —	395
234. Правилник за квалитетот на какао-производите, на производите слични на чоколада и на боббонските производи — — — — —	396
235. Правилник за квалитетот на житата, мелничките производи, лебот, печивото и тестенините — — — — —	396
236. Правилник за квалитетот на рибите, раковите, школкарите, морските ежови, жабите, желките, полжавите и нивите пре-работи — — — — —	396
237. Одлука за начинот на примање во депозит девизи на граѓани што се водат на сметките на овластената банка и за одобрување бескаматен кредит на овластената банка што ги депонира девизите — — — — —	397
238. Одлука за утврдување на височината на годишната и месечната аконтација на постојаните средства на Фондот на федерацијата за кредитирање на побрзој развој на стопански недоволно развиените републики и автономни покраини — — — — —	398
239. Упатство за содржината, формата и начинот на употреба на посебниот налог за плаќање обврски — — — — —	398
240. Договор за поделба на броевите на регистарот за единствен матичен број на граѓаните — — — — —	400
241. Спогодба за промена на затечените цени за метална амбалажа од црн и поцинкуван лим — — — — —	400
242. Спогодба за промена на затечените цени за технички, трговски, електрозаварени и ковано варени синџири — — — — —	401
243. Спогодба за промена на затечените цени за вештачки корунд — — — — —	401
Исправка на Одлуката за намалување на средствата за нестопански инвестиции предвидени во Буџетот на федерацијата за 1977 година — — — — —	401
Исправка на Уредбата за Сервисот за административни и сметководствени работи на сојузните органи на управата и на сојузните организации — — — — —	402
Одликувања — — — — —	402

Издавач: Новинско-издавачка установа Службен лист на Социјалистичка Федеративна Република Југославија, Белград, Јована Ристиќа бр. 1. Пош. факс 226. — Директор и главен и одговорен уредник Душан Машовиќ, Улица Јована Ристиќа бр. 1 — Печати Београдски издавачко-графички завод Белград, Булевар војводе Мишиќа бр. 17.